

'Bemoeienis Ritzen verstoort stimulering top-onderzoek'

Onderwijsminister Jo Ritzen brengt de stimulering van top-onderzoek in gevaar door zijn bemoeienis met de manier waarop dat gebeurt. Dat hebben onderzoekorganisatie NWO en de vereniging van universiteiten (VSNU) hem in twee boze brieven laten weten.

door
Frank
Steenkamp
HOP

Beide organisaties maakten deze zomer samen met de Koninklijke Academie van Wetenschappen (KNAW) een plan voor versterking van het universitaire en 'para-universitaire' onderzoek. De universiteiten zouden daarbij 200 miljoen gulden inzetten voor uit-

bouw van hun bijna honderd onderzoekscholen. De helft van dat geld moest gaan naar 20 op te bouwen top-onderzoekscholen. NWO ging kandidaten uitkiezen. Met dit plan was een impasse in het wetenschapsbeleid doorbroken. Na lang onderhandelen leek het Ei van Columbus ontdekt. Door het personeel in dienst van de universiteiten te laten, werd node-loos massa-ontslag vermeden. Tegelijk kreeg de landelijke organisatie NWO wel een sterke rol als organisator van de universitaire

eredivisie. En dat laatste was de belangrijkste wens geweest van minister Ritzen.

Toch bleek op Prinsjesdag dat minister Ritzen het plan op diverse punten had aangepast. Hij wilde dat er geen twintig maar tien topscholen kwamen; hij reserveerde 30 van de honderd miljoen gulden voor steun aan individuele toponderzoekers; hij kwam niet met een gevraagd aanloopbudget voor komend jaar; en zo was er nog een reeks punten.

Deze ingrepen zijn NWO en VSNU in het verkeerde keelgat geschoten. In twee afzonderlijke brieven verwijten de twee koepelorganisaties Ritzen het gedrag van de olifant in de porseleinkast. Door aan een 'delicaat' akkoord een reeks eigen wensen toe te voegen, brengt hij de uitvoering

ervan in gevaar.

Eensgezind wijzen beide organisaties de inperking tot tien topscholen af. De VSNU spreekt van een 'miskenning' van het Nederlandse onderzoek, dat nu al op meer dan tien terreinen internationaal uitblinkt. Bovendien vreest men dat een bedrag van jaarlijks 7 miljoen per toponderzoekerschool domweg te groot is om te verstouwen - tenzij alle nadruk komt te liggen op natuurwetenschappelijke en technische instituten. In nog meer opzichten zou Ritzen het evenwicht in de plannen verstoren. Zo zijn de universiteiten boos dat hij buiten-universitaire instituten wil laten profiteren van de 200 miljoen die ze zelf sparen voor versterking van hun onderzoekscholen; ze begrijpen niet waarom ze Sinter-

klaas moeten spelen. Ook wekt het irritatie dat Ritzen technologische instituten een streepje voor geeft in de competitie. Dat vertroebelt de selectie op wetenschappelijke criteria.

De toon van de brieven is niet mis te verstaan. Zowel NWO als de universiteiten ergeren zich aan de reeks aanpassingen in 'hun' plan. Bewust hadden ze een aantal acties naast elkaar gepland, die op den duur onderling verbonden konden raken. Nu de minister de zaken al door elkaar husselt, vrezden ze dat de uitvoering van het hele plan in gevaar komt.

Wat volgens een woordvoerder van de VSNU nog het meeste stak, was dat het ministerie de eigen ingrepen in het akkoord tot nu toe als voldongen feit presenteerde - en eigenlijk alleen over de snelle uitvoering wilde praten. Zo dicteerde Ritzen dat er half november al een procedure voor selectie van topscholen moest liggen, maar dat de VSNU zich daar niet mee mocht bemoeien.

Beide organisaties willen nu eerst een nieuw overleg met de minister.

Universiteiten kibbelen over terugsnijden opleidingen

door
Hanne
Hobbink
HOP

Een *mission impossible* is het, het terugbrengen van het aantal opleidingen aan de universiteiten. Dat zegt voorzitter Veldhuis, in het dagelijks leven collegevoorzitter aan de Universiteit Utrecht, van de werkgroep die daarvoor, in opdracht van de VSNU, voorstellen heeft gedaan. En hij kon wel eens gelijk krijgen: hoewel de voorstellen nog uiterst voorzichtig zijn, zijn de universiteiten zich alom aan het ingraven. Al voor het interim-rapport in maart verscheen, sprak Veldhuis de verwachting uit dat zijn voorstellen tot 'een storm

van protest' zouden leiden. Maar tot veel meer dan een briesje kwam het niet. Toch steekt er, nu het eindrapport openbaar is, nog een stevige wind op. De werkgroep stelt voor het aantal opleidingen terug te brengen van een kleine 300 naar 86. Vooralsnog is dat een kwestie van 'etiketten': verschillende opleidingen en afstudeervarianten worden geclassificeerd onder dezelfde naam. De werkgroep maakt er geen geheim van dat daarna volgende stappen gezet moeten worden. Maar welke precies, dat laat ze doelbewust in het midden.

Laten we het eerst eens worden over de indeling, heeft de werkgroep steeds gezegd, en ons pas later over het vervolg buigen.

Want als we dat nu al doen, raken we meteen verstrikt in voetangels en klemmen. 'Als we nu al de hele route zouden uitstippelen, blijven we onherroepelijk ergens halverwege steken', zei Veldhuis in maart. Nu lijkt het tegenovergestelde te gebeuren: een aantal universiteiten is zo bang voor de gevolgen die de nieuwe naamgeving zou kunnen hebben, dat ze ook die al afwijzen. Vooral in Maastricht blaast men nu hoog van de toren: de universiteit daar 'verwerpt het voorgestelde in algemene zin', meldt een verslag van een VSNU-vergadering, twee weken geleden. In Limburg is men bang dat de voorstellen te veel beperkingen opleggen bij het beginnen van nieuwe opleidingen, een weinig aantrekkelijk vooruitzicht voor een nog jonge en groei-

Ritzens vrouw neemt protestlaken in ontvangst

Zondagavond meldden zich bij het huis van minister Ritzen actievoerende studenten met een meterslang doek, met daarop 25.000 handtekeningen tegen de invoering van de universitaire bestuursmodernisering, de MUB. Ritzen zelf weigerde het aan te nemen, maar uiteindelijk nam diens vrouw het in ontvangst. Ook de studentenbond van de TUE, de ESVB, verleende haar medewerking aan het samenstellen van dit ellenlange 'protestlaken'. Foto: Bram de Hollander

ende universiteit. Ook in Tilburg roept het rapport nu al veel weerstand op. Prof.dr. G. van Veldhoven, collegevoorzitter van de KUB, is bang dat andere universiteiten specialistische varianten gaan uitbouwen tot volwaardige studies. Als voorbeeld noemt hij economie, in Tilburg de hoeksteen van de universiteit. De Universiteit Utrecht heeft een opleiding economie en recht, die door de werkgroep-Veldhuis is ondergebracht onder het label economie. 'Daardoor kan Utrecht op termijn, als ze dat zou willen, een volledige economie-faculteit opzetten', aldus Van Veldhoven. Veldhuis begrijpt er niets van. Het hele rapport is er op gericht voortgaande wildgroei te voorkomen, en zijn werkgroep heeft voorstel-

len gedaan die averechtse bijwerkingen van de nieuwe indeling moeten tegengaan. De opmerking dat de voorstellen de economie aan zijn eigen universiteit goed van pas komen, doet hij af als kwaadsprekerij. Ook voor het verzet uit Leiden kan Veldhuis weinig begrip opbrengen. In Leiden hecht men aan 'monodisciplinariteit': elke studie moet te herkennen zijn en moet ook een eigen propedeuse houden. De Leidse voorzitter drs. L. Vredervoogd zette zijn verzet tegen deze plannen vorige week kracht bij door te spreken van een 'groot Germaans vak'. 'Zo worden de dromen van Hitler alsnog werkelijkheid', zei hij. Veldhuis is niet onder de indruk. 'Ik heb begrip voor de Leidse wens, respect zelfs',

zegt hij beleefd. 'Maar dat kan ook. Wie de studie Frans afzonderlijk wil aanbieden, los van andere vakken uit de romanistiek, die kan dat. Ons rapport schrijft geen gezamenlijke propedeuses voor. Wie dat erin wil lezen, die is van kwade wil.'

Een eerdere poging - drie jaar geleden - ging ook al aan onderling gekrakeel ten onder. 'En misschien sneuvelt ook dit voorstel wel weer', verzucht Veldhuis. Hij wijkt dat aan 'koudwaterrees'. 'De universiteiten zijn bang dat ze in een fuik terecht komen als ze nu met dit voorstel instemmen. Ik begrijp dat niet; ze zijn er zelf bij als er over volgende stappen gesproken gaat worden.'

Deze week

3

De Russische prof.dr. Serguei Kapitza nam vorige week donderdag de Holst-lezing voor zijn rekening. Hij sprak over de ontwikkeling van de wereldbevolking.

5

Het CICA-huis in Tanzania kampt met leegstand. Momenteel wordt naar oplossingen gezocht om het toch verhuurd te krijgen.

Mensen

Ir. Marc Heijligers uit Geldrop verdedigt woensdag 23 oktober om vier uur in promotiezaal 4 van het auditorium zijn proefschrift 'The application of genetic algorithms to high-level synthesis'. In deze dissertatie wordt onder meer beschreven hoe genetische computerprogramma's toegepast kunnen worden bij combinatorische optimalisering voor het ontwerpen van grote geïntegreerde schakelingen. Promotoren zijn prof.dr.-ing. J. Jess en prof.dr.ir. W. van Bokhoven. Heijligers (29) studeerde in 1991 aan de TUE af als informatica-ingenieur. Hij werkte bij de vakgroep Informatie- en communicatiesystemen van de faculteit Elektrotechniek aan dit promotie-onderzoek. Hij werkt sinds april van dit jaar bij Philips Research in Eindhoven.

Maandag 28 oktober om vier uur verdedigt **ir. Hugo Boesten** uit Melick in promotiezaal 4 van het auditorium zijn proefschrift 'Cold collisions of alkali atoms in a laser field'. In dit proefschrift wordt een onderzoek naar koude botsingen van alkali-atomen in een laserveld beschreven. Promotoren zijn prof.dr. B. Verhaar (TUE) en prof.dr. H. Beijerinck (Universiteit Utrecht). Boesten (26) studeerde in 1992 aan de TUE af als natuurkundig ingenieur. Aansluitend startte hij met dit promotie-onderzoek bij de vakgroep Theoretische natuurkunde van de faculteit Technische Natuurkunde.

Dinsdag 29 oktober om vier uur verdedigt **ir. Ed Huijbregts** uit Eindhoven in promotiezaal 4 van

het auditorium zijn proefschrift 'A complete design path for the layout of flexible macros'. Deze dissertatie behandelt het ontwerp-proces voor de lay-out voor grote geïntegreerde schakelingen. Promotoren zijn prof.dr.-ing. J. Jess (TUE) en prof.dr.ir. R. Otten (TU Delft). Huijbregts (30) studeerde in 1989 aan de TUE af als elektrotechnisch ingenieur. In datzelfde jaar startte hij zijn promotie-onderzoek bij de vakgroep Informatie- en communicatiesystemen van de faculteit Elektrotechniek van de TUE. Sinds begin 1994 is hij als wetenschappelijk medewerker in dienst van Philips Research in Eindhoven.

In verband met een te verwachten benoeming tot rechter bij de arrondissementsrechtbank te Breda zal **mr. Annelies Vincent** haar werkzaamheden bij de TUE beëindigen. Er zal haar op donderdag 31 oktober een afscheidsreceptie worden aangeboden. Deze vindt plaats in de kantine van het bestuursgebouw en begint om 16.30 uur. Collega's, vrienden en bekenden zijn van harte uitgenodigd.

In memoriam Frans Ooijen is vrijdag 11 oktober plotseling overleden. Een zeer markante persoonlijkheid is weggevallen. Velen hebben Frans leren kennen als een vrijwel altijd goedgehumeurd man die vanuit de receptie

bij alles en iedereen betrokken was. Met raad en daad stond hij klaar. Zijn interesses strekten zich breed uit. Wij hebben daar allemaal van mogen profiteren. Bij de studenten stond Frans hoog in aanzien. Al jaren was hij -vanwege zijn verdiensten- erelid van de studentenvereniging Japie. Hij was niet te benauwd om ook ver buiten werktijd voor hen de handen uit de mouwen te steken en ook zijn niet geringe vaardigheden in te zetten. Vele personeelsle-

den werden op soortgelijke wijze door hem geholpen. Frans had een warm hart voor de zaak. Met zijn stevige persoonlijkheid, zijn gevoel voor verhoudingen, zijn ken-

nis van zaken en zijn bereidheid mensen te helpen, was hij de ploegleider van de Hulpverleningsdienst van de faculteit Scheikundige Technologie. Frans had voor iedereen een woordje klaar. Ook de grap en de rol ging hij niet uit de weg. Vele jaren fungeerde hij als Sinterklaas en/of als Kerstman en wist eenieder persoonlijk toe te spreken. Zijn indringend optreden is onvergetelijk. Zijn centrale rol is onvervangbaar. Frans we zullen je missen!

Adriaan van Mierlo, namens de faculteit T

TUE-team tweede bij NSK Programmeren

Het Nederlands Kampioenschap Programmeren voor studenten dat 12 oktober gehouden werd in het rekencentrum van de TUE is gewonnen door een studententeam van de Vrije Universiteit Amsterdam. Tweede werd het team 'Bits & Bytes' van de TUE en op de derde plaats eindigde een team van de Universiteit Twente. In totaal namen 34 teams deel aan de wedstrijd. Ze kregen een aantal programmeeropdrachten, die zij zo snel mogelijk correct moesten zien te beantwoorden. De nummers een, twee en drie voerden in totaal vier opdrachten foutloos uit.

Het Amsterdamse team had hiervoor 572 minuten nodig; 'Bits & Bytes', bestaande uit Harmke de Graaf, Mark Huizer en Paul Scheper deden er 11 minuten langer over. De winnaars nemen de wisseltrofee over van het team van de Rijksuniversiteit Groningen. Het Nederlandse kampioenschap werd dit jaar georganiseerd door de studievereniging GEWIS van de faculteit Wiskunde en Informatica. In maart 1997 worden in de Verenigde Staten de wereldkampioenschappen programmeren georganiseerd. Hiervoor worden in november in Delft de voorronden voor deelnemers uit Noordwest-Europa gehouden.

Stress en assertiviteit

het juiste gevoel ontwikkelen om zijn of haar eigen stress en de stress van de medewerkers optimaal te gebruiken. Op uitnodiging van de afdeling Jonge Leden van het KIVI houdt C. Roozendaal dinsdag 22 oktober in Eindhoven een voordracht hierover in zalencentrum De Ambassadeur, Lodewijk Napoleonplein 21. Aanvang: 20.00 uur. Informatie: Robbert Roozendaal, tel. 013-4680784.

Stress is nodig om een goede prestatie te leveren, maar te veel stress schaadt. Daarom is het zaak stress te reguleren. In dit kader zijn technieken als stressmanagement, assertiviteit, self-assessment en relaxatie van belang. Een goede manager moet

Het OPTUE vergadert

Het OPTUE vergadert donderdag 17 oktober in de Posthumuszaal van het bestuursgebouw. Op de agenda staat de planningslijst, de Reorganisaties/bezuinigingen 1994 en de Arbeidsvoorwaarden TUE 1996/97. Ook komen de Arbeidspool, het concept Regeling vergoeding verhuiskosten en kosten woon-werkverkeer en pensioenkosten aan de orde. Het Sociaal Jaarverslag 1995 wordt als agendapunt 9 behandeld.

Eerstejaars blijken ijverige e-mailers

Met ingang van dit studiejaar krijgen de eerstejaars bij de Centrale Studenten Administratie (CSA) tegelijk met hun collegekaart een informatiepakketje over

het gebruik van e-mail en hun persoonlijke pincode. Mede daardoor kon al op 12 september de vijfhonderdste eerstejaars e-mailer genoteerd worden. Het was Paul Peters, studierend aan de faculteit Scheikundige Technolo-

gie. Vorige week donderdag ontving hij voor deze prestatie een rekenmachientje uit handen van ir. Wim Senden, directeur van het Rekencentrum.

Paul Peters, de vijfhonderdste eerstejaars e-mailer, omringd door (vlnr) Henk van Buul, hoofd CSA, ir. Wim Senden, directeur Rekencentrum en Rob van Gaal, medewerker CSA. Foto: Bram Saeys

Colofon

Onafhankelijk weekblad van de Technische Universiteit Eindhoven.

© 1996. Auteursrechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd door middel van boekdruk of welk medium dan ook zonder voorafgaande toestemming van de hoofdredacteur.

De redactie behoudt zich het recht voor om aangeboden artikelen, van welke aard dan ook, te wijzigen.

Redactie: Fred Gaasendam (hoofdredacteur), Han Konings (eindredacteur), Désiree Meijers, Jan Ummels, Gerard Verhoogt

(Student)Medewerkers:

Miguel Alvares, Roel van de Berg (cartoonist), John Buitjes, Jannigje Gerritzen, Lisa Mattemaker, René ter Riet, Willem van Rossum, Bram Saeys (fotograaf), Maurice Schaecken, Ilse Schuts, Siem Simonis, Moniek Stoffele, Huibert Spooenberg

Redactieraad:

Geert-Jan Laan, prof.dr.ir. Harry Lintsen, Francine Oving, drs. Maarten Pieterse, prof.dr. Frans Sluijter, mr.drs. Ben Donders (secretaris)

Ontwerp en lay-out:

Ben Mobach

Druk:

Drukkerij E.M. de Jong B.V. Baarle-Nassau

Advertenties:

Van der Meulen Promotions, Fivel 27, Postbus 413, 9200 AK, Drachten, Tel. 0512 - 520936, Fax 0512 - 517415 e-mail: vdm@euronet.nl

Kopij:

Kopij moet op diskette een week voor de verschijningsdatum voor 15.00 uur in het bezit van de redactie zijn.

Redactie-adres:

Technische Universiteit Eindhoven, HG 1.19, postbus 513, 5600 MB, Eindhoven, Tel. 040 - 2472961/2473815; Hoofdredactie, HG 1.20, Tel. 040 - 2474441, Fax 040 - 2456033 e-mail: cursor@cur.tue.nl http://www.tue.nl/studium_cursor/cursor.html

Open opinies:

Lezersbrieven worden alleen dan geplaatst als ze kort en zakelijk zijn. Alle kopij dient te zijn voorzien van de naam en telefoonnummer van de afzender.

Wereldbevolking bereikt piek in 2007

'We're not running out of resources, we're not running out of land, not out of food.' Prof.dr. Serguei Kapitza van de Russian Academy of Science hield afgelopen donderdag de Holst-lezing 1996 en veegde de vloer aan met alle doemdenkers die waarschuwen dat de wereld in de volgende eeuw op zijn einde loopt, omdat er dan veel te veel mensen op aarde rondlopen. Kapitza's stellingen zijn nogal provocatief. Hij liet zijn gehoor in de blauwe zaal echter niet zonder uitleg achter.

demograaf. Kapitza stelt echter iedereen gerust: er is sprake van een hyperbool, waarvan het hoogtepunt binnen zeer afzienbare tijd bereikt wordt, en wel in het jaar 2007.

Adam en Eva

Op dit moment lopen er op aarde zo'n 5,7 miljard mensen rond. Per dag komen er 250.000 bij, gelijk aan het inwonertal van Eindhoven, zo hield Kapitza zijn toehoorders voor. Dat zijn 90 miljoen mensen per jaar. Mensen maken elkaar

graag bang met extrapolaties van deze getallen, die er natuurlijk toe leiden dat we over honderd jaar geen plaats meer hebben om te staan op aarde. Om de een of andere reden wordt die aanwas van 90 miljoen mensen per jaar alleen maar geëxtrapoleerd naar de toekomst toe. Als je dezelfde redenering toepast op het verleden, dan zouden Adam en Eva eigenlijk al onze grootouders zijn. We hebben een betere formule nodig, aldus Kapitza.

Die formule bestaat al. Om die toe te passen, is een bepaalde aanname noodzakelijk. Kapitza kijkt de wereldbevolking als één groot systeem, zonder rekening te houden met de verschuivingen binnen dat systeem. Dat vergemakkelijkt de zaak aanzienlijk. Migratie bijvoorbeeld hoeft niet te worden betrokken bij de berekeningen. Het enige dat telt is het aantal geboortes en sterfgevallen op wereldschaal. Kapitza presenteerde met deze aanname een formule die over een grote periode heel goed aangaf hoe de wereldbevolking zich ontwikkelt. Deze formule -van de Amerikaanse geleerde H. von Foerster- geeft echter aan beide uiteinden van de schaal nogal onverwachte effecten. 'In the year 2025 the world population carries off into infinity', aldus een ironische Kapitza. Aan de andere kant van de schaal blijkt dat er ongeveer tien mensen getuige waren van de Big Bang. Waarschijnlijk kosmologen, aldus Kapitza. 'Of managers', zei iemand in de zaal, 'om het geheel in goede banen te leiden.'

Dag des Oordeels

Wat de formule ontbeert is een *cut off*, een methode die volgens Kapitza niet ongebruikelijk is in de theoretische fysica. In de formule van Foerster voert Kapitza een tijdconstante in van 42 jaar, de tijd van een menselijk leven en de tijd van menselijke vermenigvuldiging. De uitkomsten van de formule sporen dan goed met de gegevens die we hebben over de demografische ontwikkelingen in het verleden, bijvoorbeeld de uitkomst dat de mens ongeveer 4,4 miljoen jaar geleden ontstaan is.

Maar ook andere uitkomsten blijken volgens Kapitza te kloppen met de werkelijkheid. Als de uitkomsten in het verleden kloppen, dan kan de formule ook voorspellen wat er in de toekomst gaat gebeuren met de wereldbevolking. De formule levert een hyperbool op, wat betekent dat de wereldbevolking na een piek ook weer zal gaan dalen, met dezelfde snelheid als het is gegroeid. Aanvankelijk zal het aantal mensen op aarde dus zeer snel dalen, maar naarmate de tijd verstrijkt, zal de daling minder snel gaan. De piek van de hyperbool ligt in het jaar 2007, volgens de berekeningen van Kapitza. Velen van ons zullen dus in staat zijn de overgang van de wereldbevolking in een dalende curve mee te maken. En het zal geen Dag des Oordeels

in 2025 zijn, zo hield Kapitza de luisteraars voor. In de theorie van Kapitza werkt de wereldpopulatie als een zelforganiserend en zichzelf corrigerend systeem, los van allerlei storende invloeden als de pestepidemie in de veertiende eeuw en de twee wereldoorlogen. Over dergelijke rampen kwam de mensheid, als het om bevolkingsaantallen gaat, snel heen. En deze 'zelforganisatie' zorgt er volgens Kapitza ook voor dat er op aarde nooit gebrek aan grondstoffen zal zijn. Na 2007 zullen we weten of Kapitza gelijk heeft. Als dat niet het geval is, hebben we nog pakweg twintig jaar om ons voor te bereiden op de Dag des Oordeels.

door
Fred
Gaasendam

Volgens Kapitza heeft de wereldpopulatie zich lange tijd in een vrij flauw omhooggaande, lineaire lijn ontwikkeld. Vooral in deze eeuw echter gaat de curve steil omhoog, tot schrik van menig

Prof.dr. Serguei Kapitza (1928) was van 1956 tot 1965 docent aan het Instituut voor Natuurkunde en Technologie in Moskou. Vanaf 1965 is hij hoogleraar in de natuurkunde aan hetzelfde instituut. Hij houdt zich onder andere bezig met de volgende onderzoeksgebieden: aerodynamica, elektrodynamica, wetenschapsgeschiedenis, bevolkingsvraagstukken en onderwijs. Kapitza is lid van diverse internationale fora, bijvoorbeeld de Club van Rome. Hij is actief op het gebied van wetenschapspopularisering. Zo is hij lid van de redactieraad van het tijdschrift 'Public Understanding of Science' en betrokken bij Russische tv-programma's over wetenschap en samenleving.

Bijeenkomst over nieuwe besturingscyclus

De universiteitsraad heeft in zijn vergadering van 30 september ingestemd met een voorstel van het college van bestuur om de besturingscyclus te wijzigen. De huidige cyclus leidt om de twee jaar tot een instellingsplan, waarin de plannen op het gebied van onderwijs en onderzoek opgesomd worden. Het CvB meldt in een brief, gedateerd 1 oktober en gericht aan onder andere faculteitsbesturen, universiteitsraad en OPTUE, dat het streeft naar 'een grotere mate van concreetheid en toetsbaarheid, alsmede, waar nodig, bijstelling van planvorming op basis van een betere terugkoppeling.' Het CvB deelt de nieuwe cyclus in vier onderdelen in, te weten het strategieplan, het meerjarenplan, de jaarbegroting en het jaarverslag. Het strategieplan zal de missie en de strategie van de TUE op de lange termijn -5 à 10 jaar- bevatten. Het meerjarenplan is de uitwerking van het strategieplan op zowel het instellingsniveau als op het niveau van de beheers-eenheden voor de middellange termijn. Dit plan wordt om de twee jaar uitgebracht. De jaarbegroting wordt uiteraard

jaarlijks opgesteld op het niveau van de beheerseenheid. Basis voor de begroting is het meerjarenplan. In het jaarverslag, het vierde onderdeel van de cyclus, wordt jaarlijks verantwoording afgelegd over de plannen. Dit document dient ook als input voor nieuw op te stellen plannen.

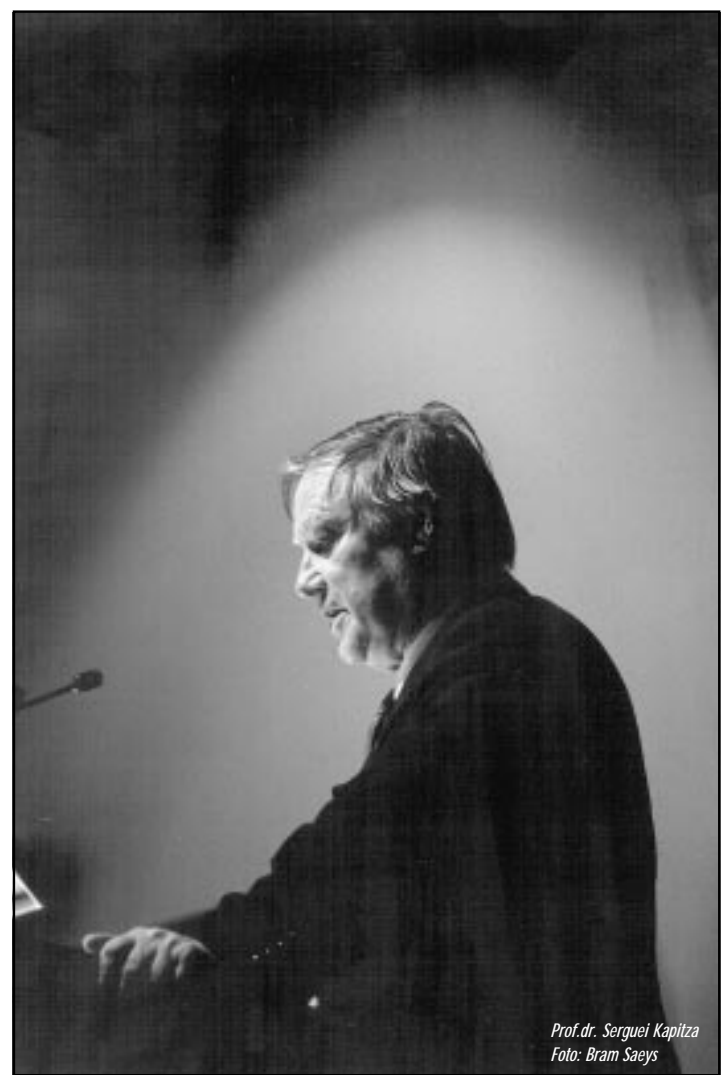
In de nieuwe voorgestelde cyclus zal er anders met de verdeling van gelden worden omgesprongen. CvB-voorzitter dr. Henk de Wilt opperde in de raadscommissie Beleidsontwikkeling op 23 september het idee dat een gedeelte van de middelen, bijvoorbeeld dertig procent, wordt verdeeld op basis van concrete toetsbare afspraken met de faculteiten. De beste faculteit krijgt daarbij de meeste middelen, op basis van objectieve criteria. Op dit moment worden de middelen op vrij mechanische wijze over de faculteiten verdeeld.

De wijziging op het vorige model is nogal fors. Het college stelt de medewerkers dan ook in staat te reageren op de overigens nog niet afgeronde plannen. Er zullen in november diverse bijeenkomsten worden gehouden voor diverse gremia. Op 12 november zal er om 12.30 uur voor de gehele TUE een bijeenkomst worden gehouden in de blauwe zaal van het auditorium.

Kleinere bedrijven zorgen voor groei onderzoeksuitgaven

door
Frank
Steenkamp
HOP

Nog op Prinsjesdag presenteerde minister Ritzens deprimerende cijfers over de Nederlandse onderzoeksuitgaven. Ze daalden al jaren, en het eind van die daling was nog niet in zicht. Ons land raakte wat 'kennisintensiteit' achterop bij een reeks Europese landen. Stagnerende bestedingen van bedrijven waren de hoofdzaak. Deze week komt het Centraal Bureau voor de Statistiek in een rapport echter met een heel ander geluid. Volgens nieuwe cijfers zijn de bestedingen aan

Prof.dr. Serguei Kapitza
Foto: Bram Saeys

onderzoek in 1994 voor het eerst weer gestegen, van 2,00 naar 2,04 procent van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Nederland zou internationaal geen slecht figuur slaan. De groei van kennisinvesteringen is volgens het CBS-rapport *Kennis en economie 1996* te danken aan het bedrijfsleven. En dan gaat het niet om de grote industriële ondernemingen, die eerder verantwoordelijk waren voor het inzakken van de research. Die zijn nog altijd goed voor tweederde van alle bedrijfsuitgaven voor onderzoek, maar in gulden gerekend daalt hun inspanning nog steeds. De opleving die het CBS signaleert, komt op het conto van bedrijven met minder dan 1000 werknemers, en dan vooral in de sector 'transport, communicatie en zake-

lijke dienstverlening'. Er zit wel een addertje onder het gras van de imposante cijfers. Zo zijn volgens het CBS bij de laatstgenoemde groep bedrijven de uitgaven aan research in één jaar zelfs bijna verviervoudigd, van 177 tot 664 miljoen gulden. De verklaring? 'Wij hebben in 1994 gerichter naar researchbedrijven gezocht', erkent de betrokken onderzoeker. Maar al flatteert die betere detectie de cijfers, volgens het CBS zit er ook werkelijk forse groei in het onderzoek door hightech-bedrijven. Het gaat dan om ingenieurs- en architectenbureaus, automatiseringsbedrijven en allerlei adviesbureaus. Een op de zeven personeelsleden van die bedrijfjes doet onderzoek. Een op de negen bedrijven heeft volgens het CBS nu al problemen om aan de benodigde onderzoekers te komen. Vastgesteld wordt dat dit probleem nog kan toenemen, gezien het lage percentage bèta- en techniekstudenten.

Lustrumcongres over telematica-revolutie

Nelson Mandela zei in Genève op de Telecom '95 Beurs van de Verenigde Naties het volgende: 'The capacity to communicate in the 21st century will be a key human right.' De organisatoren van het grote TUE-congres 'De Telematica Revolutie: gevolgen voor individuen en organisaties' hebben de uitspraak van Mandela prominent vermeld in de uitnodiging die onlangs werd verzonden.

Het congres, dat in het kader van het achtste lustrum van de TUE op 13 november in het auditorium zal plaatsvinden, gaat in op

de vragen en uitdagingen die op maatschappelijk, juridisch, economisch en technologisch vlak ontstaan door 'de onontkoombare ontwikkeling van de informatie-

en telecommunicatietechnologie'. Op het congres laat een aantal bekende sprekers plenair en in parallelsessies hun licht schijnen op de thematiek van het congres. In het plenaire deel zullen dr. Donald A. Norman, vice-president Advanced Technology van Apple Computer, en dr. T.J.B. Swanenburg, directeur Multimedia Business Office van Philips, ieder een presentatie houden over respectievelijk 'Influences on the micro level: aspects of new telecom techniques' en 'Drivers and their consequences for industry and for society at large'. Daarna volgt een ronde-tafel discussie onder leiding van journalist en

televisiepresentator Victor Decoinck over het onderwerp 'Sociaal-maatschappelijke en economische gevolgen van de introductie van nieuwe telecommunicatietechnieken'. De deelnemers aan de discussie vormen een representatieve vertegenwoordiging van maatschappelijke partijen. In de middag kunnen deelnemers aan het congres een keuze maken uit een aantal parallelsessies, met als onderwerpen 'Vernieuwing in informatietransport', 'Nieuwe gereedschappen in wetenschap en techniek', 'Innovatieve toepassingen voor consument en bedrijfsleven' en 'Structuren in de informatiemaatschappij'.

Aan het eind van de middag spreekt drs. W.J. Kuijken, secretaris-generaal van het ministerie van Binnenlandse Zaken over 'De politiek-maatschappelijke effecten van informatie- en communicatietechnologie'. Als laatste spreker treedt dr. S. Konidaris, directeur a.i. van de Europese commissie Telecommunications, Information Market and Exploitation of Research, aan, om te spreken over 'European policy aspects of the Telematics Revolution'. Dagvoorzitter is prof.dr. Martin de Voigt van de TUE.

van
De
Redactie

Open opinie

Modernisering Europese Bestuursorganisatie

Weken wachtten wij met hartstocht op de beslissing van de Tweede Kamer over de Modernisering van de Universitaire Bestuursorganisatie, de MUB. Als actieve U-raadsleden zijn wij ui-

termate lyrisch over het wetsvoorstel van onze minister Jo. Het stelde ons daarom enorm teleur dat de Tweede Kamer de besluitvorming hierover enorm vertraagde met nutteloze discussies. Dit roept om een doelmatiger vorm van besturen. Geïnspireerd door het bovenstaande wetsvoorstel doen wij dan ook een voorstel voor de Modernisering van de

Europese Bestuursorganisatie, de MEB. Aan het hoofd van ieder land staat een raad van toezicht die door Onze Heer, ergo de Paus, oftewel Popie Jopie, wordt benoemd. Zij bestaat uit een vijftal leden, bijvoorbeeld Margaret Thatcher, Bill Gates, Boris Jeltsin, Netanyahu en Michael Jackson en dient zaken als de begroting en het regeerakkoord goed te keuren. Deze raad stelt tevens een college van bestuur aan dat bestaat uit ministers en staatssecretarissen. Dit is te vergelijken met het huidige kabinet. De Eerste en Tweede Kamer vervallen en ter vervanging hiervan zijn er twee opties. De eerste bestaat uit een ondernemingsraad volgens de wet op de ondernemingsraden, die een vertegenwoordiging is van alle werkende mensen in een land met daarnaast een werklozenraad. De tweede optie is het instellen van een medezeggenschapsraad, bestaande uit maximaal vierentwintig leden waarvan de helft werkloos. Om het CvB niet te veel dwars te zitten krijgt deze raad slechts instemmingsbevoegdheid op het gebied van het regeerakkoord, gezondheidszorg, het burgerlijk recht, bestuursrecht en de keuze uit medezeggenschapstelsels. Op andere punten zoals de begroting krijgt de raad adviesrecht en bestaat er geen informatieplicht voor het CvB. De werkende leden krijgen bovendien instemmingsrecht op de landelijke cao's en werklozen krijgen adviesrecht over het sociale stelsel en in het bijzonder de uitkeringen. Het CvB stelt vervolgens de gemeentebesturen aan. De gemeenteraad krijgt daarbij instemmingsrecht op het gemeentereglement en op de gemeentelijke wetgeving, behalve dan op het bestemmingsplan en het woonbeleid. De werklozen krijgen daarnaast nog collectief klachtrecht bij de burgemeester.

Om de inspraak voor werklozen, die natuurlijk de enigen zijn die zullen protesteren, te waarborgen, kan er gesproken worden over een werkloze in het gemeentebestuur. Dit kan volgens de tekst van de wet sowieso al, maar we willen dit even benadrukken. Misschien zou deze werkloze zelfs een adviserende functie kunnen bekleden! Wij denken dat een verenigd Europa met een dergelijke bestuursorganisatie doelmatiger zal worden bestuurd, tot grote vreugde van al haar inwoners. Mochten zich problemen voordoen dan is er nog altijd de geschillencommissie met Bill Clinton, Hans van den Broek en Hare Majesteit de Koningin. Wij hopen dat dit voorstel spoedig zal worden behandeld.

Loek Daemen,
namens de Progressieve Fractie

Dienst Overige Zaken

Even aan de e-mail

Deze maand word ik 50 jaar. Mijn omgeving vertelt mij dat dit niets voorstelt, het leven gaat gewoon door. Ik weet wel beter, boven de 50 is er niets meer, je speelt in blessuretijd en je moet je eigenlijk schamen dat je geen plaats maakt voor een jongere met oneindig veel meer ambities. Vanuit mijn kamer zie ik de grijze gebouwen van de TUE. Het regent en een grauwsliuier gaat langzaam als een klamme deken over mij heen liggen. Ik zie de nieuwbouw van Scheikunde in de TUE-kleuren, grijsblauw in het vierkant, mijn toekomstige gevangenis. Ik heb mijn nieuwe cel al gezien, een vierkante ruimte met betonnen muren en met uitzicht op medegevangenen. Vijftien jaar, en misschien nog wel langer, staat mij te wachten, levenslang dus. Nog minstens vijftien jaar omgaan met vermeende bollebozen en afstudeerverslagen lezen in de trant van *Een gemodificeerd betonmodel*.

Hoezo betonmodel, we werken met plastics! 'Ja maar Piet' (professor zeggen ze niet tegen mij), 'in de literatuur stond 'a concrete model'. Moe word je er van, oneindig moe! Met een zekere weemoed denk ik terug aan het begin van de negentiger jaren. Ik was toen nog decaan van de faculteit T en samen met de architect J.J. waren we tot diep in de nacht bezig met het ontwerp van de nieuwbouw van Scheikunde. We hadden inspraak en naarmate mijn functie gedurende de avond langzamerhand veranderde van decaan naar decanol, ontstonden de meest fantastische ontwerpen. Ik herinner me een stervormig gebouw met in het centrum een koepel uitgevoerd in marmer met een koperen dak. Boven in de koepel kwam de kamer van de decaan met een weids uitzicht. Ook bestuurderden we alternatieve ontwerpen, zoals van een collega van de faculteit Bouwkunde die voorstelde om een bamboe gebouw neer te zetten. Je plant twee rijen bamboe

bomen, geeft ze flink wat kunstmest en na zekere tijd bindt je de toppen aan elkaar en je hebt een hal. Dat waren nog eens tijden der verbeelding. Het resultaat van al deze denkkraft is bijna klaar. Twee pijpenladen met een tussenstukje. Alles wordt grijs en grauw in Nederland, vooral wanneer je vijftig wordt. Vaak sta ik uren in de file en om mij heen lijken alle auto's op elkaar. In de jaren zestig, toen ik nog jong was, waren er nauwelijks files. Stond je in de file dan was het spannend. Een stier op de weg of een kolonne varkens die de vrijheid verkoos boven het slachthuis. Ook de auto's en de inzittenden waren spannend qua ontwerp en gedrag. De artiest of bovenjarige student in een lelijk Eendje, een snelle juffrouw in een Mini en jong gezinnetje in een R-4tje met allemaal een verschillende visie op knorrende, vrijheidsminnende varkens. Tegenwoordig is het grijs en grauw in de file en iedereen blijft zitten in zijn voertuig, nerveus bellend naar kantoor of de zaak. Hoezo communicatiemaatschappij?

Nu denkt u ongetwijfeld dat ik nodig aan de Prozac moet. Maar nee lezer, drierwef nee. Ook in mijn bestaan is er plotseling een

lichtstraal gekomen. Na lang aandringen van mijn promovendi ben ik aan de e-mail. Ongeveer drie weken geleden kwam er het eerste bericht van buiten. 'Een groet uit Bogota, hoe staat het leven, reageer even per e-mail', gegroet H.B. De hele dag was ik van slag af. H.B. was mijn grote studievriend in Groningen. Na een onduidelijke carrière bij de firma ICI ('Ik zie Ik') in Engeland, trouwde hij met een rijke plantersdochter uit Colombia en werd planter. Wat hij precies verbouwd weet ik niet, maar ik kreeg het donkerbruine vermoeden dat het geen zuivere koffie was. Dit vermoeden werd bevestigd toen ongeveer tien jaar geleden op het NOS-journaal het bericht kwam dat een Nederlander, een zekere H.B., was ontvoerd in Colombia. Sindsdien heb ik niets meer van hem vernomen en op een recente reünie hebben we nog een minuut stilte in acht genomen om hem te gedenken. Maar H.B. is opgestaan uit de dood en iedere ochtend stuur ik hem een e-mail. Al mijn gedachten zijn per e-mail verstuurd en ik droom 's nachts van mijn nieuw bestaan. Een grote witte hacienda op een heuveltop omgeven door oneindige plantages, waar bevallige Colombiaanse schonen werken. Op een groot paard rijd ik door mijn plantages als een verlicht despoot en ik overleg met de dienstcommissie of het vandaag niet te warm is om te werken. Vervolgens overleg ik met de

vertegenwoordigers van de vakbonden over SOP-regelingen, meer vakantiedagen met behoud van salaris, pensioenregelingen. Kortom, allerlei *management tools* die ik als decaan heb geleerd, worden in de praktijk gebracht. Maar, H.B. antwoordt niet. In het begin werd ik wanhopig, maar nu berust ik erin. H.B. is natuurlijk druk bezig en heeft even geen tijd, maar hij zal mijn e-mails zeker beantwoorden. Zoals een goed-gelovige katholiek 's ochtends naar de kerk gaat om te bidden, zo stuur ik iedere ochtend mijn smeekbeden per e-mail naar mijn opgestane H.B. Eens zal ik bij hem zijn in het paradijs, maar ik moet nog even wachten en blijven geloven, hij is immers opgestaan! Soms bekruip mij het verschrikkelijke gevoel dat H.B. niet echt bestaat. Mijn promovendi zijn zo handig met computers en ze kennen mijn verhalen van vroeger uit den treure. Ze zouden toch niet mijn opgestane H.B. hebben verzonnen? Ze zullen toch niet iedere ochtend dubbel liggen van het lachen wanneer ik mijn e-mail verstuur naar hun computer?

Piet Lemstra

In de rubriek 'Dienst Overige Zaken' schrijven prof.dr.ir. J.D. Janssen, prof.dr. P.J. Lemstra, prof.dr.ir. H.E.H. Meijer, dr. J.W. Nienhuys, drs. M. Pieterse, prof.dr. F.W. Sluijter, drs. A.J. Vervoorn en dr.ir. E.G.F. van Winkel.

CICA-huis in Tanzania kampt met leegstand

'Ongeveer 130 studenten hebben de afgelopen jaren in het CICA-huis in Dar es Salaam ge-woond', vertelt Leo Robben, afstudeercoördinator van Internationale Technologische Ontwikkelingskunde (ITOK) bij TEMA. Op het moment gaat het echter slecht met de bewoning van het huis in de hoofdstad van Tanzania. Het huis werd zo'n vier jaar geleden geopend en had als doel om afstudeerders van ITOK, die verplicht in het buitenland moeten afstuderen, van onderdak te voorzien. Deze studenten laten het nu echter en masse afweten.

door
Willem van
Rossum

Het Centre for International Cooperation Activities (CICA) is een organisatie die voor alle faculteiten van de TUE projecten in ontwikkelingslanden organiseert.

Samen met ITOK zijn zij gevestigd in het Dommelgebouw. Er bestaat een hechte samenwerking tussen deze twee en eind 1992 opende het CICA dan ook een huis in Dar es Salaam dat was bedoeld voor afstudeerders van ITOK.

Jan van Cranenbroek is hoofd van het CICA en hij licht kort de geschiedenis van het huis toe. 'Vier jaar geleden kende ITOK een sterk stijgend studentenaantal', legt Van Cranenbroek uit. 'Al deze studenten moeten verplicht in een ontwikkelingsland afstuderen en toen was het beleid om al deze studenten zo veel mogelijk te concentreren op één plek. Bovendien was er in Tanzania al een netwerk van contacten opgebouwd. Desondanks was het in het begin toch nog moeilijk om de studenten daar aan de slag te krijgen. Een voornamelijk factor daarbij was de lage status die studenten in Tanzania hebben.' Toch heeft het huis in de tussentijd goed gedraaid. Robben vertelt: 'De afgelopen jaren hebben zo'n 130 studenten van het huis gebruik gemaakt. Er zijn zelfs tijden geweest dat de twaalf kamers niet voldoende

waren, ook de stafkaamers werden toen verhuurd.'

Zwembad

Na vier jaar begint de animo van de studenten voor het huis echter aardig te tanen. Van Cranenbroek noemt de situatie zelfs 'best dramatisch'. Op het moment wordt het huis door slechts vier studenten bewoond. Bovendien zijn dit geen van alle afstudeerders maar stagiaires van de opleiding Technische Bedrijfskunde. Een goede oorzaak voor de terugval is makkelijk te vinden. Van Cranenbroek: 'De belangrijkste oorzaak is het teruglopende studentenaantal bij ITOK. Daarnaast is ook een beleidswijziging bij ITOK een belangrijke reden voor de leegstand.' Robben legt dit nader uit: 'Voorheen was het afstudeerbeleid van ITOK landengericht. Nu is daar echter een meer thematische aanpak voor in de plaats gekomen, waardoor studenten niet meer allemaal naar één land gaan.' Toch is het frappant dat er naast de vier stagiaires nog zo'n zes mensen in Dar es Salaam bezig zijn. Zij hebben echter andere woonruimte gevonden. Van Cranenbroek licht dit toe: 'Een paar studenten hebben geluk gehad. Zij kregen gratis een huis ter beschikking van een Nederlander, die tijdelijk terug naar Nederland is gekomen omdat zijn vrouw zwanger is. Zij zitten nu in een luxe huis met onder andere een zwembad. Andere studenten hebben met zijn vieren een appartement gehuurd.' Robben heeft ook hiervoor een eenvoudige verklaring. 'ITOK-studenten zijn toch mensen die iets anders willen dan de gebaande paden volgen', zo redeneert hij. 'Bovendien is het nu veel gemakkelijker om woonruimte in Dar es Salaam te vinden dan vier jaar geleden.' Ook de huurprijs kan echter een belemmering voor studenten vormen om het CICA-huis te betrekken. Deze bedraagt zeshonderd gulden in de maand en lijkt daarmee aan de hoge kant. 'Hier zit echter alles in. Niet alleen gas en licht, maar ook het vervoer, het

eten, de service van de mensen die in het huis werken en het water is daarbij inbegrepen. Vooral dit laatste is vrij prijzig, aangezien het water in tankwagens moet worden aangevoerd', aldus Van Cranenbroek.

Verhuren

Nu het CICA-huis dus niet meer volledig gevuld wordt met afstudeerders van ITOK, wordt er in andere richtingen gedacht om de kamers verhuurd te krijgen. Hier zijn verschillende mogelijkheden voor. Ten eerste kan het huis, zoals nu al gebeurt, onderdak bieden aan stagiaires van andere faculteiten. Dit gaat echter niet zonder problemen. Van Cranenbroek: 'Afstudeerders blijven meestal zes maanden, terwijl stagiaires over het algemeen een stuk korter gaan. Bovendien hebben mensen van andere faculteiten minder voorbereiding op het gebied van het leven in een ontwikkelingsland. ITOK-studenten worden hier tijdens hun studie uitgebreid op voorbereid. Bij studenten van andere faculteiten gaat daar nog vrij veel tijd in zitten.' Overigens noemt Van Cranenbroek dit wel 'een mooie oplossing in verband met de bewustwording van studenten van andere faculteiten op het gebied van ontwikkelingssamenwerking.'

Er is echter nog een andere, drastischere oplossing mogelijk. Er wordt namelijk over gedacht om het huis te verhuren. Een mogelijke constructie daarbij zou zijn om het huis door het CICA aan het CICA te laten verhuren. Dan kan er een manager op worden gezet, die moet proberen de kamers gevuld te krijgen. Dit hoeven dan niet perse mensen van de TUE zijn. De ideeën over deze oplossing zijn echter nog niet geheel uitgekristalliseerd. 'Er wordt in ieder geval hard aan een oplossing gewerkt', zo besluit Van Cranenbroek. Alhoewel een oplossing nog niet direct voorhanden is, is hij vol goede moed dat deze in de loop van de tijd wel zal worden gevonden.

Het CICA-huis in Dar es Salaam. Foto: extern

TUE'er organiseert transport naar Roemenië

In 1989 was Fer Huijbers, zaalbeheerder bij de faculteit Werktuigbouwkunde, voor de eerste maal in Roemenië. Net op het moment dat daar de machtswisseling plaatsvond, wilde hij huiswaarts keren. Dat liep spaak. Noodgedwongen moest hij zijn verblijf nog enige tijd verlengen, waarbij hij de Roemeense bevolking en hun ellendige omstandigheden pas echt goed leerde kennen. Hij besloot actie te ondernemen en ging hulpgoederen inzamelen.

In eerste instantie deed Huijbers dit op kleine schaal ten behoeve van kindertehuizen en ziekenhuizen. Daar was de nood immers het hoogst. Iedereen kan zich de schokkende en hartverscheurende tv-beelden daarover nog wel herinneren. Later kwam hij aan de TUE in contact met Roemeense hoogleraren, die hier tijdelijk waren gedetacheerd. Zij vertelden hem dat aan de Roemeense universiteiten en hogescholen een enorme behoefte bestond aan zaken die in ons wetenschappelijk wereldje zo vanzelfsprekend zijn: computers, printers, papier, boeken, meetapparatuur, et cetera. In september '95 begon Huijbers, gesteund

door het college van bestuur, de TUE af te struinen naar overtollige en bruikbare hulpmiddelen. Veel faculteiten verleenden hieraan hun medewerking en de transportfirma E. van Wijk in Genderen zorgde voor het vervoer. Op 21 november kon hij met 23 ton aan apparatuur, boeken en papier afreizen naar Roemenië.

Sneeuw en ijs

Volgens Huijbers was dit zeker geen plezierreisje. 'Rond deze tijd zijn veel gebieden in Roemenië al moeilijk toegankelijk vanwege sneeuw en ijs. De wegen zijn daarnaast vaak van een povere kwaliteit', aldus de zaalbeheerder. Ook moest hij zich door een bureaucratie jungle heenwerken, waarbij douanebeambten en poli-

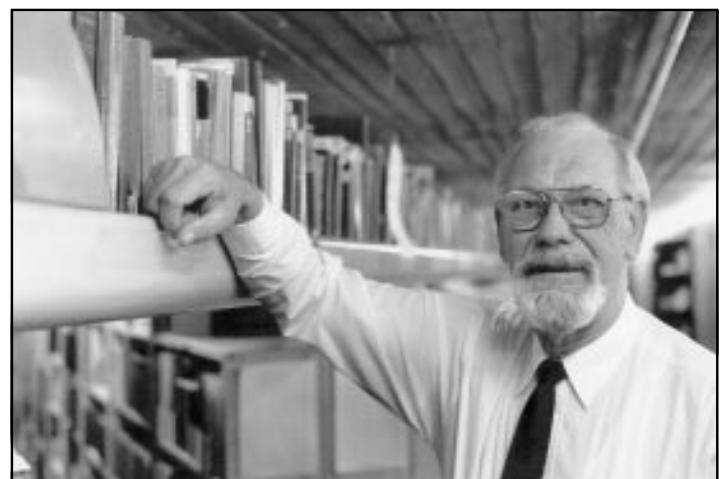
tieagenten opmerkelijk hulpvaardiger werden bij de overhandiging van een slof sigaretten of een mand met levensmiddelen. 'Je moet tegenover die lui gewoonweg hondsbrutaal zijn', zegt Huijbers, 'anders sneuvelt de inhoud van je truck al bij de grens.' In het voormalige Oostblokland, waar hij samen met een Roemeense chauffeur zo'n drieduizend kilometer aflegde, verbaasde het hem hoe gewild zijn lading was. 'Om een doosje met A4-papier vocht men en computers werden na het uitladen direct geïnstalleerd en in gebruik genomen.'

Dit jaar wil Huijbers weer met een

Fer Huijbers, bij de grote hoeveelheid Duitse en Engelse wetenschappelijke boeken die hij al heeft ingezameld. Foto: Bram Saey

transport hulpmiddelen richting Roemenië. Hij heeft al veel materiaal ingezameld, al zijn computers, meetapparatuur en papier nog altijd welkom, maar het grote probleem is het geld voor de vrachtwagen en de brandstof. Dat kost bij elkaar zo'n 15.000 gulden en een financier daarvoor heeft hij nog niet gevonden. Vorige week heeft hij voor de sponsoring van dit bedrag nog een brief naar minister Jan Pronk van Ontwikke-

lingssamenwerking gestuurd. Huijbers: 'De tijd begint te dringen. Hoe langer we wachten, hoe moeilijker de wegen begaanbaar worden. Uiterlijk eind oktober heeft het nog nut om te vertrekken. Daarnaast moet ook de ruimte bij Werktuigbouwkunde die ik nu voor de opslag gebruik, weer vrij gemaakt worden. De spullen zijn er, alleen moet ik ze nu nog richting Boekarest zien te krijgen.'

'Buiten spelen moet, maar niet voor mijn deur'

In het kader van de themawEEK 'Eindhoven OpGroeistad' werd 10 oktober in het stadhuis gefilosofeerd over het ontwerpen van gebouwen en openbare ruimtes voor kinderen. 'Kinderen moeten kunnen functioneren in hun omgeving. Spelen is leren en geeft kansen voor het verdere leven', aldus Eefje Klaassens-Postema, de vice-voorzitter van het Architectuur Centrum Eindhoven. Vertegenwoordigers van kinderdagverblijven, architecten en gemeentes dachten tijdens het nationale symposium 'OpGroeistad Binnenstebuiten' na over ontwerp, gebruik en beleid van stedelijke omgevingen en gebouwen voor kinderen. Buiten spelen moet kunnen, dat vindt iedereen, alleen liever niet direct voor de eigen deur.

door
Désiree
Meijers

Is Eindhoven wel een opgroei-stad? Dat vroeg dr. Joost van Andel, kinder/omgevingspsycholoog en docent bij de studierichting Techniek en Maatschappij van de faculteit Technologie Management, zich af. Hij presenteerde tijdens het symposium het onderzoek van een groep studenten Omgevings-technologie naar de speelkwaliteit van twintig verschillende buurten in Eindhoven. Uit het onderzoek blijkt dat er in vergelijking met andere grote steden redelijk veel buiten gespeeld wordt door kinderen. Jongens in de leeftijd van zes tot twaalf jaar zijn het meest buiten te vinden. De speelkwaliteit blijkt per buurt nogal te verschillen. Vooral de jongste wijken, zoals de Achtse Barrier, scoren hoog. Toch is er altijd verbetering mogelijk, meent Van Andel. 'De activiteiten van de kinderen blij-

ven te veel beperkt tot bewegen ofwel niks doen. Constructiespel, het bouwen met natuurlijke materialen, gebeurt veel te weinig', aldus Van Andel. Het onderzoek geeft per buurt aanknopingspunten voor verbeteringen. Een ideaal recept bestaat echter niet. Van Andel: 'Je moet je richten naar de mogelijkheden. De grootste kans op succes geeft het betrekken van kinderen en volwassenen bij speelvoorzieningen. Door deskundigen moet dan gelet worden op factoren als sociale en fysieke veiligheid en bereikbaarheid, op herbergzaamheid en herkenbaarheid.' Hij vindt dat niet alle speelvoorzieningen op elkaar moeten lijken. Een beetje fantasie bij de inrichting is wenselijk. Hij pleit voor een grote centrale gevarieerde plek, met verschillende kleine speellekken voor jonge kinderen en plekken waar jongeren kunnen

rondhangen. Onontbeerlijk daarbij is een *margegebied* of 'zwak bestemd gebied', zoals de Belgen het uitdrukken, waar avontuur, fantasie en constructiespel mogelijk is.

Overlast

Een stad als Eindhoven is gebaat bij een grote aantrekkingskracht op gezinnen met kinderen. Gezinnen met kinderen zijn immers doorgaans draagkrachtig. Ook brengen spelende kinderen levendigheid in de stad. De gemeente Eindhoven doet dan ook het nodige om de gezinnen met kinderen te trekken. Er zijn zo'n 350 speelvoorzieningen, waarmee een investeringsniveau van zo'n tien miljoen gulden gemoed is. Hein Franke, ambtenaar bij de gemeente Eindhoven: 'Iedereen is overtuigd van het belang van buiten spelen, zowel fysiek, mentaal, sociaal als in ruimtelijk opzicht. Toch is de realisatie van een goede speelvoorziening in de praktijk geen gemakkelijke opgave', zo weet hij uit ervaring. 'Iedereen vindt dat buiten spelen moet kunnen, maar liefst niet voor de eigen deur en zeker niet tegen de eigen garagedeur. Buiten spelen brengt overlast met zich mee: rommel, geluid, maar ook vandalisme. Hoe mooier de huizen, hoe moeilijker de mensen zich vaak opstellen, als er een speelvoorziening in de

buurt komt.' Een andere moeilijkheid bij het speelvoorzieningenbeleid is, dat de behoeftes van de wijken steeds in beweging zijn. Franke gelooft niet in een ideaalbeeld, maar in samenspraak met alle betrokkenen is er voor elke plek een maatwerkoplossing te bedenken. De inrichting van het Lavendelplein ziet hij als een regelrechte uitdaging.

Prijsvraag

Over de eisen die aan ruimtes voor kinderen gesteld moeten worden, is Han Westerberg van de Stichting Architecten Research Onderwijsgebouwen (STARO) duidelijk. Westerberg: 'Tot voor kort lieten men zich leiden door te krappe budgetten. Gelukkig komt er nu aandacht voor het creëren van een behaaglijke sfeer.' In het onlangs verschenen boek *Visies op schoolgebouwen* van STARO wordt deze materie belicht door middel van presentaties van de verschillende STARO-bureaus, maar ook door toekomstige gebruikers: docenten, leerlingen en hun ouders. Het

boek (te bestellen door fl. 25,- over te maken op gironummer 2063800 ten name van STARO) behandelt ook de aspecten die komen kijken bij de realisatie van een schoolgebouw.

Voor dr.ir. Mathijs Prins, docent bij de faculteit Bouwkunde, was de themawEEK aanleiding om tweedejaars bouwkundestudenten een kinderdagverblijf met vijf groepen voor de wijk Blixembosch te laten ontwerpen en daar tegelijk een wedstrijd aan te verbinden. Jan Schevers won de eerste prijs. Daarnaast waren er eervolle vermeldingen voor Vione van Leeuwen, Cornelis Luijsterburg en Erwin Schot. Jurylid Cees de Zeeuw, directeur van de stichting Kinderopvang in Eindhoven, was vol lof over de prestaties van de bouwkundestudenten. 'Het zijn heel frisse ideeën uit voort gekomen', volgens De Zeeuw. 'Alleen met de financiële haalbaarheid ligt het helaas wat moeilijker.'

Bouwkundedocent dr.ir. Mathijs Prins temidden van de bedenkers van de beste ontwerpen voor het kinderdagverblijf. Eerste prijswinnaar Jan Schevers (links), Cornelis Luijsterburg en Vione van Leeuwen. Erwin Schot ontbreekt. Foto: Bram Saeys

Foto: Bram Saeys

Naam:
Hugo Rijnen
Afkomstig uit:
Eindhoven
Studeert hier:
Scheikundige Technologie

Komen & Gaan

Stevig doorstuderen en dan op kamers

Hij vond scheikunde een interessant vak en niet echt moeilijk, dus besloot hij om Scheikundige Technologie te gaan studeren aan de TUE. Hugo Rijnen (18) nam zich al heel vroeg voor om naast zijn studie ook actief aan het studentenleven te gaan deelnemen. Op de SPESS-dagen in mei van dit jaar was hij ingedeeld bij een groep van het Eindhovens Studenten Corps. Die vereniging beviel hem wel en Hugo besloot om als één van de eersten lid te worden. 'De tradities en gebruiken van het Corps trokken me wel', zegt hij. 'Bij een vereniging als Demos heb je dat niet. Bovendien heb ik tijdens de SPESS-dagen vooral met mensen van het Corps opgetrokken, die ken je dan beter.' Hugo heeft absoluut geen spijt van zijn beslissing om lid te worden. Sinds de ontgroening is hij met

zo'n veertig anderen officieel eerstejaars lid. Over die ontgroening wil hij overigens weinig kwijt, dat is geheim. 'Mede door de ontgroening krijg je een hechte band met elkaar, je leert de leden van de vereniging vrij intensief kennen en ook de gebruiken van het Corps leert men je dan. Verder kan ik er niets over vertellen, behalve dan dat ik ook van de ontgroening absoluut geen spijt heb.' Op dit moment woont Hugo nog bij zijn ouders in Eindhoven, vlak bij de TUE en de Bunker. Dit jaar wil hij stevig doorstuderen en volgend jaar gaat hij wellicht op kamers. 'In tegenstelling tot wat veel mensen denken gaan de studie en het lidmaatschap van het Corps heel goed samen. Het is echt

niet zo dat je studie eronder lijdt als je lid bent van een grote vereniging. Als je het goed plant en overdag studeert, heb je de avonden vrij voor andere dingen. Bovendien heb je in een studentenvereniging meer contacten met ouderejaars studenten. Daar zijn ook scheikundestudenten bij. Als het nodig is kun je die altijd om hulp vragen bij je studieproblemen.' Met die studie heeft Hugo tot nu toe weinig problemen. Het is wel zwaarder dan het VWO, maar hij heeft er goede hoop op zijn eerste tentamen te halen. Na het gala van het Corps wil hij dan bij de dispuuten gaan kijken, om te zien van welk dispuut hij lid wil worden. Rijnen: 'Ik vind het belangrijk dat je iets naast je studie doet, en het Corps is voor mij een goede keuze.'

In de rubriek 'Komen en Gaan' interviewen Moniek Stoffe en Jannigje Gerritzen de ene week een eerstejaars student en de andere week een oud-student van de TUE. Zowel het beginnen van een studie als het starten met een loopbaan betekent dat men breekt met het oude en weer een sprong in het diepe moet wagen.

Werktuigbouwers bestrijden elkaar in 'Fight of the fittings'

Studenten Werktuigbouwkunde zijn niet alleen fietsmakers, ze maken ook autootjes! Althans de deelnemers aan de ontwerpwedstrijd, een nieuw en voortaan terugkerend onderdeel van het derdejaars practicum. Uit een hoopje materiaal moesten groepjes werktuigbouwers een voertuigje maken. Met behulp van dit karretje diende een 'operator' plastic fittings op te pakken en die in een bak te gooien.

Woensdag 9 oktober vond deze 'Fight of the fittings' plaats. Welk karretje presteerde uiteindelijk het beste op de speciaal ontworpen wedstrijd baan?

door
Maurice
Schaecken

Veel technische studies bestaan voornamelijk uit theorie. Een te eenzijdige benadering, vond de Amerikaanse professor Harrie West (MIT). Hij wilde zijn studenten ook eens kennis laten maken met de praktische kant. Niet alleen een ontwerp verzinnen maar het ook nog bouwen. Hij goot zijn idee in een competitieve vorm en bedacht de constructiewedstrijd. Welke groep bouwt een karretje dat een bepaalde opdracht het best kan uitvoeren? En om het moeilijker te maken gaf hij de deelnemers slechts een beperkte hoeveelheid materiaal.

Brainstormen

Over de hele wereld vond dit idee veel weerklank. Overal worden nu wedstrijden gehouden. Ook bij de faculteit Werktuigbouwkunde aan de TUE.

Maandag 4 september, de eerste

collegedag. De deelnemers krijgen hun bouw materiaal voor de constructiewedstrijd uitgereikt. Een volle doos met allerlei materialen: een afstandsbediening, verschillende motoren, een grote aluminiumplaat en een enveloppe met snoertjes. Martin van Versendaal, één van de leden van een constructieteam, vertelt hoe hij destijds reageerde: 'Shit, hoe moeten we hier nou in godsnaam dat ding mee maken?'

De opdracht is duidelijk. Op een hellend wedstrijdparkeers strooit de organisatie voorwerpen. Daarvoor ging men winkelen bij de loodgieter. Ze kwamen terug met allerlei kunststof koppelstukken om leidingen met elkaar te verbinden. Rechte pijpjes, kromme pijpjes, T-stukken, enzovoorts. De teams, die uit vier personen bestaan, moeten een op afstand bestuurbaar wagentje bouwen dat deze fittings 'raapt' en in de daarvoor bestemde bak kiepert. Als de kwartetten hun materiaal gekregen hebben, trekken ze zich terug in 'hun' werkplaats. 'Eerst gingen we brainstormen over het ontwerp', vertelt Van Versendaal. 'Dat het een soort autootje moest worden, werd al snel duidelijk. De meeste tijd ging daarom zitten in het bedenken van het oppakme-

chanisme.' Uiteindelijk bleken de meeste teams te kiezen voor een bulldozer of een vorkheftruck. In het eerste geval duw je de fitting richting bakje om het vervolgens met een slim mechanisme over de rand te kieperen. In het tweede geval schuif je een staaf in het koppelstuk, tilt het op, rijdt het naar de bak en laat het daarin zakken. Een enkel team kwam met afwijkend idee, zoals voor een soort takelwagen. Het team van Van Versendaal koos voor de vorkheftruck.

Aansturing

Na het creatieve deel volgt de uitvoering. Vooral de aansturing bleek voor de werktuigbouwers een zware kluit. 'Het uitvogelen van de elektrische schakeling kostte veel tijd. Je hebt een afstandsbediening met twee uitgaande kanalen en drie motoren om daarmee aan te sturen', aldus Van Versendaal. 'Maar de meeste teams zijn daar uiteindelijk goed uitgekomen.'

Uiteindelijk kristalliseert het ontwerp zich uit. Zij besluiten één motor voor het hefmechanisme en twee voor de voortstuwing te gebruiken. 'We kregen hiermee een erg krachtige en makkelijk te construeren aandrijving.' Dan volgt het in elkaar zetten van het voertuig uit kunststof pijp en plaatmateriaal. 'Het zagen, knippen en buigen van de losse onderdelen, bijvoorbeeld bodemplaat of wielen, lukt aardig. Het probleem zat hem in het afmonteren en samenvoegen van de onderdelen', zegt Van Versendaal.

Als één van de eerste weet zijn team een rijdende constructie te produceren. En dan volgt het testen. 'Je komt dan wat dingen tegen die je pas kunt zien als je op de baan bent. We moesten bijvoorbeeld de stuurinrichting aanpassen om ook in de hoeken te kunnen komen. En we hebben

Team 2 met hun zegevirende constructie. Vlnr: chauffeur Ben Smeets, Michael van Opstal, Martijn Groot en Cees van Ruiten. Let op de door Jomanda ingestraalde 'lucky'-kaart. Foto: John Claessens

bumpers gemaakt om de gestuurde wielen te beschermen.' Ook de andere teams druppelen uit hun laboratoria en bekijken elkaars constructies. 'Leuke oplossing', 'Zie je wel, het had toch kleiner gekund', klinkt het dan. Voor een creatieve constructeur is het nooit goed, het kan altijd beter. Van Versendaal en consorten denken zich met hun vorkheftruck te kunnen meten met de rest, maar de wedstrijd moet dat nog uitwijzen.

Functionaliteit

Woensdagmiddag 9 oktober stroomde collegezaal 5 in het auditorium vol met deelnemers, maar vooral ook met veel belangstellenden. De organisatie had haar zaakjes goed voor elkaar: een hooggeleerde jury, een gecomputeriseerde wedstrijdleiding en duidelijke displays met de tijd en de stand. De randvoorwaarden voor een geslaagde wedstrijd. Maar liefst 22 teams verschijnen twee aan twee op de baan. Je mag je tegenstander niet hinderen en je scoort alleen als de juiste fitting in de juiste bak verdwijnt. Wie in drie minuten de meeste punten scoort wint, en bij een gelijke stand gaat de maker van de eerste score door. In de eerste ronde blijkt functionaliteit het te winnen van originaliteit. De te creatieve ontwerpen moeten het veld ruimen, het werkt simpelweg niet. Maar ook binnen de twee populairste concepten tekent zich al snel een trend af. Immers, hoewel sommige bulldozers goed presteren, blijkt de kracht van het eenvoudigere heftruckconcept. Verder valt direct op dat het kunnen manoeuvreren met behulp van een afstandsbediening een kunst is, en al helemaal bij dit soort wedstrijden. Van de 22 teams mogen er 16 door naar de volgende ronde, dit om een makkelijker knock-out-systeem te krijgen. De jury heeft geluk. Precies zes teams verzuimden te scoren en mogen niet door. De techniek heeft hen in de steek gelaten. De jury rest de taak om een indeling voor de volgende ronde te maken. Het koppelen van de paren leverde echter niet altijd even gelukkige keuzes op. Dit had invloed op het wedstrijdverloop. Sterke, goed scorende teams kwamen elkaar daardoor te snel tegen, waardoor zwakkere teams te ver

konden doordringen.

In de tweede ronde begonnen de wedstrijdminuten hun tol te eisen. Enkele wagens moesten het hoofd buigen voor kleine mankementen. Waaronder die van Van Versendaal: een ingedeukte bumper maakt heffen onmogelijk. Exit Van Versendaal en zijn team. Ook kwamen tegen sterkere tegenstanders de zwakke plekken genadeloos aan het licht. Het vermogen om fittingen uit de hoeken op te halen bleek een bottleneck, vooral als de makkelijk bereikbare stukken al in de bakken lagen. Dit gold voor de teams met het bulldozer-concept. Slechts eentje wist de kwartfinale te bereiken, maar sneuvelde daar.

Stuurmanskunst

De halve finale gaat tussen vier heftrucks, waaronder de twee favorieten. Hier begint de spanning op te lopen. Niet iedere chauffeur kan hier even goed tegen. En dat terwijl op dit moment niet meer de techniek maar juist de stuurmanskunst de doorslag moet geven. Immers, het moeizaam scorende kaf is hier al van het makkelijk puntenmakend koren gescheiden. Het HTS-team, één van de favorieten, sneuvelt. Zij bereikten deze status door hun scorend vermogen. Zij haalden de meeste punten in een wedstrijd (7) en bovendien het hoogste gemiddelde (6).

In de finale staan een platte 'sigarendoos met de grote wielen' en een 'mobiele boortoren'. De sigarendoos maakte in voorgaande ronden indruk dankzij goede stuurmanskunst. De boortoren kwam vaker na gelijkspel met de schrik vrij, zij vielen daardoor niet zo op. In de puntrijke en spannende finale (6-4) weet de underdog te winnen. De winnaars denken hun zege te danken te hebben aan hun talisman. 'Een door Jomanda ingestraalde kaart', aldus het zegevierende team. Uit handen van decaan prof.dr.ir. Jeu Schouten krijgen zij uiteindelijk de traditionele werktuigbouwkunde prijs uitgereikt: het *Dubbel Taschenbuch für den Maschinenbau*.

Een wedstrijd-moment. Foto: Hans van der Burgt/RF

Imponerende studie over de ontwikkeling van het dorp Woensel

In 1746 worden er 's nachts twee schoten gelost op de woning van de Woenselse predikant Cornelis Jansen. De verdachte zou openlijk hebben verklaard dat hij in ruil voor een kan bier de dominee tijdens de preek wel 'door zijn kop of pensch' wilde schieten. Het karakteriseert niet alleen de jarenlange aversie tegen het niet-katholieke Noord-Nederland, maar ook met welk gemak er geweld werd gebruikt. Iets waar de Meierij berucht om was. Zo was het Eindhovense Stratumseind bijvoorbeeld in de vorige eeuw al berucht om het geweld. Het voorval van Jansen staat in het boek *De grote overgang* van Gabriël van den Brink, een imponerende studie over de geschiedenis van Woensel van 1670 tot 1920, als Eindhoven het dorp annexeert.

door
Gerard
Verhoogt

Van den Brink begint met Brabants essentieelste, en wellicht meest vergeten aspect: de arme zandgrond die een groot gedeelte het leven van de mensen hier bepaalt. De grond moest tien keer zo arbeidsintensief bewerkt worden als in het westen van Nederland. Men produceerde voor de eigen behoefte, er was armoede en hongersnood bij een strenge winter. Na 1850 produceren de boeren meer en richten ze zich op de markt. In 1895 is de opbrengst drie maal zo groot als in 1825, en dat groeit verder als rond 1890 de mechanisatie zijn intrede doet, geholpen door coöperaties (NCB) die helpen bij de zuivelverwerking, de goedkope aanschaf van kredieten, kunstmest en dergelijke. Voor de Staat is Brabant tot dan toe economisch oninteressant: het betaalt de minste belasting van alle provincies en was vooral een buffer tegen vijandelijke aanval-

len uit het zuiden. Dat heeft men hier geweten, het kostte soms meer dan de helft van de Woenselse begroting. Toen het Franse leger in 1672 de omgeving van Eindhoven 'aandeed' moesten de 2200 inwoners van Woensel de soldaten drie weken in huis nemen, ze foerageren en 'contributie' betalen. Kosten: 165.975 gulden. De Frans Spaanse bezetting in 1702 kostte Eindhoven 1.329.800 gulden. Maar ook het Nederlandse leger zorgde (in vreedstijd) voor veel ellende. Na een dagmars rustten de (huur)soldaten graag enkele dagen uit op kosten van de boeren. Maatregelen tegen geweld, verkrachting, brandstichting en diefstal haalden niet veel uit, die stopten pas met de Franse bezetting eind 18e eeuw.

Volkgericht

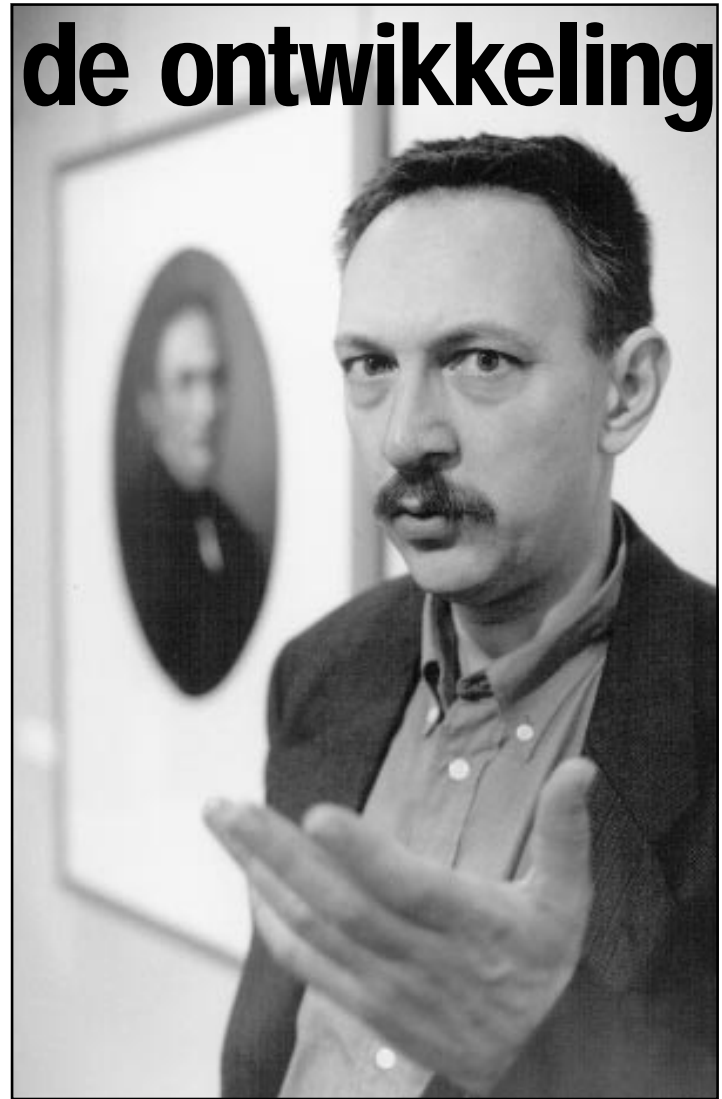
Het Noorden twijfelde lang en terecht aan de loyaliteit van Brabant, en omgekeerd was de argwaan even groot. Er kwam nauwelijks belastinggeld terug, het bestuur bestond grotendeels uit de gehate protestanten en de katholieke identiteit werd van hogerhand genegeerd. Fiscale opstanden bleven uit door lokale ambtenaren. Die gingen vaker bij mensen langs, zodat men de aanslag niet ineens hoefde te betalen, of

men kreeg uitstel. Het meeste geld brachten de rijke(re) mensen op. Ook in de rechtspraak speelde de argwaan door. Veel slachtoffers gaven (gewelds)delicten niet aan, er waren geen getuigen, dus anders werden vaak niet veroordeeld. Men regelde zijn eigen zaakjes liever zelf, bijvoorbeeld met volksgerichten.

De belangrijkste motor van de ontwikkelingen blijken tegen de gangbare opvattingen in bestuurlijke veranderingen. Ze duren bijna een eeuw en eindigen in 1919 met het vrouwenkiesrecht. De mentale en culturele veranderingen zorgen ervoor dat de tijd rijp wordt voor economische veranderingen. Met de wetswijzigingen van 1848 en 1851 kwam er een gekozen gemeenteraad, al had nog lang niet iedereen stemrecht. De burgemeester handelde namens de overheid, maar koos in de praktijk vaak de kant van de bevolking. Toch zijn er genoeg conflicten, met de burgers en de kerk. Het burgemeestersambt leek vaak 'erfelijk', de gelukkigen kwamen opvallend vaak uit een klein aantal van dezelfde families uit de dienstensector. Vergaderen deed men in de kroeg. Veel burgemeesters hadden een café, zodat het mes aan twee kanten sneed, en nota's liepen flink op. Het planten van een vrijheidsboom in 1794 kostte fl. 70,15, waarvan de drankrekening fl. 61,15 was. Gewone mensen verdienden ongeveer vier gulden per week. Rond 1870 nam de invloed van deze families af door de opkomst van de boeren, industrie en de katholieke standsorganisatie.

Bedelen

De belangrijkste ontwikkelingen vinden plaats tussen 1830 en 1890. Na 1860 krijgt Brabant meer belastinggeld dan het betaalt. Het gaat naar openbare voorzieningen, de armenzorg en vooral het onderwijs. Volgens Van den Brink een belangrijke factor voor vele verbeteringen. Het blijkt een auto-noom gegeven: het feit dat kinderen naar school gaan is doorslagge-vender dan het al dan niet katholieke karakter. Het leerplan van 1886 blijkt verrassend modern

Gabriël van den Brink vervaardigde een fascinerende geschiedschrijving over het dorp Woensel. Foto: Bram Saeyns

en het model houdt in grote lijnen zo'n zeventig jaar stand. Vooral de kerk en organisaties als St. Vincentius speelden een grote rol. Ook bij de armenzorg, want vanaf 1900 groeit de werkloosheid in Woensel van één op vijf naar één op drie. Armen werden nu wel serieus genomen, vroeger werd er hard tegen opgetreden: twee mannen kregen in 1852 zes maanden cel wegens bedelen bij Kasteel Heeze waar ze vijf cent op hadden gehaald. Rond 1860 komt de arbeidsintensieve tabaks- en textielindustrie naar Brabant, aangetrokken door de verbeterde infrastructuur en de lage lonen, die veertig procent lager waren dan gemiddeld in Nederland. Woensel kende in de 16e eeuw al veel (thuis)wevers. Een eigen lapje grond en seizoensarbeid bij de boer moesten voor de eerste levensbehoeften zorgen. Veel wevers werken eerst thuis, maar steeds vaker in de fabriek. Ze hadden moeite om te wennen aan vaste werktijden, kwaliteitscontroles en maatregelen van de leiding tegen het drankmisbruik en het slechte werk op maandag. In 1890 is veertien procent van de Woenselse bevolking boer, een kwart is werkloos en 36 procent werkt in de fabriek (in 1850 nog tien procent). De werkdag bedraagt twaalf uur, alleen met de Eindhovense kermis en Kerst is men vrij, wat overigens met overwerk wordt ingehaald.

Woningnood

De komst van Philips met verregaande arbeidsdeling en technische vernieuwingen, opent een nieuw hoofdstuk. Dat stellen de werknemers in eerste instantie helemaal niet op prijs, maar de lonen zijn hoog, er is een verplicht ziekenfonds en veel vrouwen vinden er werk (in 1914: 55 procent van alle werknemers). Philips wil dat er op katholieke feestdagen wordt doorgewerkt. Na een lange

staking in 1910 wint ze het beslissende conflict met de katholieke vakorganisaties, en voor de komende decennia is er een status quo.

De snelle groei van bevolking en industrie (in 1912 werken er 4000 mensen bij Philips met een bedrijfskapitaal van zes miljoen gulden) veroorzaakt gigantische woningnood. Te veel mensen wonen in te kleine huizen, de hygiëne is bar en boos en de gezondheid slecht. Toen al (in 1904) kende men huisjesmelkers: acht winkeliers bezitten 306 woningen, één bakker heeft er maar liefst tachtig, de huurders moeten hun brood bij hem kopen. Het bestuur van Woensel kan de problemen niet aan en legt zich, na jaren van protest, verwijten en scheldpartijen, neer bij de annexatie door Eindhoven in 1920. Door de expansie van Eindhoven en de gewoonte om het oude te slopen, is het oude Woensel bijna verdwenen, op enkele gebouwen na.

De grote overgang, de handelsversie van de dissertatie waarmee Van den Brink vorig jaar cum laude promoveerde aan de Universiteit van Amsterdam, is een rijk, fascinerend en plezierig geschreven boek. Het is een mix van anekdotes en beschrijvingen uit het dagelijks leven, veel (verrassende) cijfers en een verhelderende kijk op de geschiedenis van Brabant en Eindhoven. De vele data komen op het einde in een trechter, waar alle lijnen bij elkaar komen en er een heldere structuur en duidelijk overzicht ontstaat van de veranderingsprocessen in de Brabantse demografie, economie, en (volks)cultuur. In de boekhandel is het verkrijgbaar voor fl. 59,50.

Brabantse thuiswevers: de vrouw spint het garen en de man verwerkt het aan het weefgetouw. Foto: extern

Oude fabriekspanden in het zonnetje gezet

De belangstelling voor oude industriepanden ontstond eind jaren zeventig in Engeland. Daar zag men in dat een in onbruik geraakte fabriekshal meer is dan alleen een oud gebouw. Mooi of lelijk, het pand fungeert als stille getuige van een voorbijgeperiode. Die belangstelling stak de Noordzee over. Ook in Nederland ijvert men nu voor het behoud van haar collectie karakteristieke bedrijfspanden. Onder andere door 1996 te bestempelen als 'Jaar van het Industriële Erfgoed'. Teleac besteedt er op tv en in boekvorm aandacht aan en Museum Kempenland organiseerde een tentoonstelling over Eindhovense industrieën tussen 1800 en 1940 onder de titel 'Sporen van een industrieel verleden'.

Oude fabrieken hebben vaak moeite om hun bestaansrecht te bewijzen. Wat doe je met een leegstaande ijzergieterij of een verlaten kantoorpand? Het probleem van deze in onbruik geraakte gebouwen is dat ze niet los van hun functie bestaan. Zo'n pand met een interessante buitenkant bestaat bij de gratie van de ooit gewenste binnenkant. En als het hele gebouw geen nieuwe bestemming kan krijgen, roept men al gauw de hulp in van de sloophamer. Een oude fabriekshal in de binnenstad staat op dure grond. Hier zou ook een flatgebouw kunnen staan. Een karakteristiek museumgebouw waar de collectie uit de ramen puilt? Geen nood,

maar de verbouwing offert wel de buitenkant op aan een grotere binnenkant. Tegenwoordig groeit het besef dat niet ieder oud gebouw automatisch tegen de grond moet als de oorspronkelijke functie ophoudt te bestaan. Zo'n pand vertegenwoordigt immers een periode uit de geschiedenis. Het geldt als een monument van een uit het straatbeeld verdwenen bedrijfstak. Een restje tabaksindustrie, een vleugje bierbrouwerij, een staartje textielnijverheid. Industriële monumenten houden de herinnering levend.

Windmolens

Teleac zendt naar aanleiding van het 'Jaar van het Industrieel Erf-

goed' een reeks televisieprogramma's uit waarin steeds het reilen en zeilen van een tak van industrie of nijverheid centraal staat. Het boekwerk met de titel *Industrieel Erfgoed* vormt de neerslag van deze serie in boekvorm. Net als bij andere uitgaven die over dit onderwerp gaan, besteedt ook dit boek veel aandacht aan de illustraties. Foto's in kleur en zwart-wit laderen de tekst. Het boek onderscheidt zich door de aandacht voor de historische-economische achtergronden. De oudste economische 'hardware' heeft vooral te maken met de strijd tegen het water. Deze strijdmiddelen hebben hun charme. Windmolens (Kinderdijk) lokken al jaren vele toeristen naar ons lage landje. Ooit maalden ze de polders droog, om de kleinschalige agrarische industrie meer ruimte te geven. Hun opvolgers, de stoomgemalen (Cruquius, Vijfhuizen), mogen zich tegenwoordig ook in een ruime belangstelling verheugen. Nederlanders hielden zich niet alleen bezig met van water land te maken, ze groeven ook een uitgebreid stelsel van waterwegen. Dit is de voornaamste reden waarom de spoorwegen pas laat voet aan de grond kregen in ons land, aldus *Industrieel Erfgoed*. Deze kanalen ontsloten de uithoeken van Nederland. Goedertransport van en naar deze gebieden kwam op gang. Deze waterwegen bereikten ook Eindhoven. Eentje daarvan, het Eindhovens Kanaal, heeft tegenwoordig geen economische belang meer. Het dient nu vooral recreatieve functies. Deze natte

infrastructuur bleek van groot belang voor de economische pijlers uit de eerste helft van de negentiende eeuw: de agrarische 'industrie' en de handel.

Trafiek

Zware grootschalige industrie kwam nog nauwelijks voor, de kleinschalige trafiek echter des te meer. Trafiek is een tak van nijverheid waarbij agrarische grondstoffen een verdere bewerking ondergaan. Dit om bederf tegen te gaan, of om de winstmarge te vergroten. Uit granen stookte men

Industrieel Erfgoed, Nederlandse monumenten van industrie en techniek; Eric Nijhof; 160 pagina's, geïllustreerd; uitgave Stichting Teleac/NOT ism. Inmerc bv, 1996; ISBN 90 6533 412 2; fl. 49,75.

kent dan ook een rijk katoenverleden. Maar hier heeft de slopershamer veel van die sporen verwijderd.

Economische achtergrond

De verhoogde belangstelling voor het industrieel erfgoed resulteerde in een aantal boeken over dit on-

Museum Kempenland belicht het industrieel verleden van Eindhoven. Foto: Bram Saeys

bijvoorbeeld alcohol (Schiedam). Oliehoudende zaden dienden als grondstof voor de verffabricage (Zaandam).

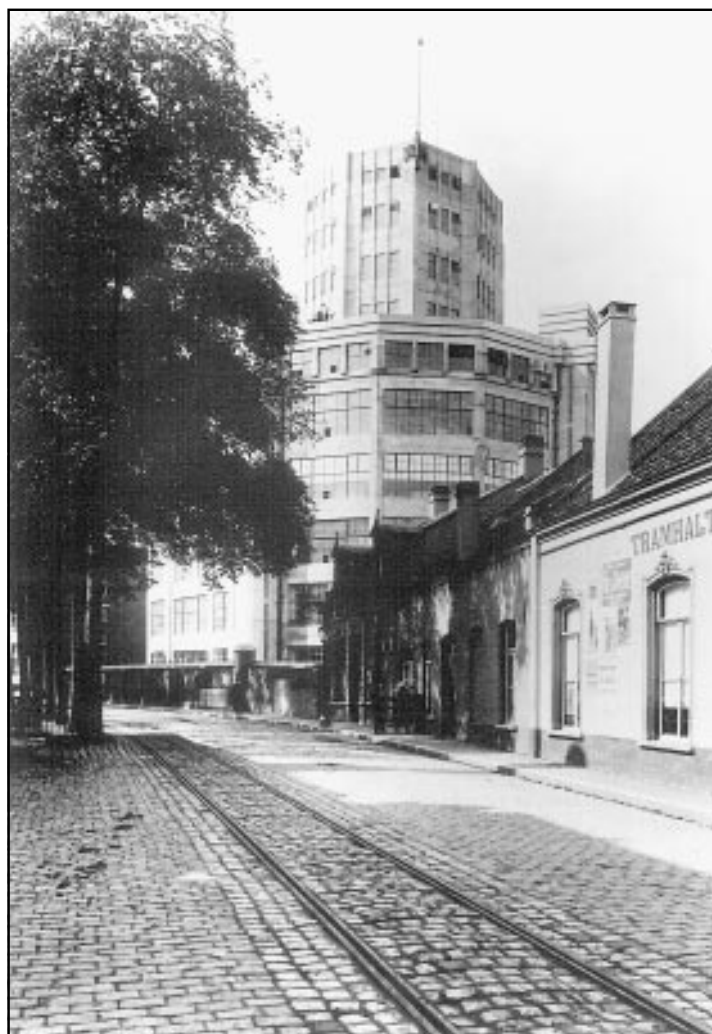
De zware industrie bereikte Nederland pas aan het einde van de negentiende eeuw. De goedkope grond en arbeidskrachten lokte industrie naar de nog niet ontgonnen stukken Nederland. Zo kwam het ook dat Philips de weg naar Eindhoven wist te vinden. Werktuigbouwkundig ingenieur Gerard Philips stond aan de wieg van dit concern. Na eerst bij anderen de kunst van het maken van gloeilampen afgekeken te hebben, besloot hij in 1891 voor zichzelf te beginnen. De infrastructuur en de aanwezigheid van veel goedkoop personeel gaven de doorslag: Philips vestigde zich in Eindhoven, en wel in een oude textielfabriek aan de Emmasingel. Het gebouwtje (met de schoorsteen) achter de 'Bruine Heer' staat er nog steeds. Het aanvankelijk kleine bedrijfje groeide steeds verder uit. Van gloeilampen naar radiohuizen bleek een kleine stap. De productie daarvan startte in 1920. De volgende logische zet, het maken van complete radio's, volgde zeven jaar later. Philips nestelde zich steeds dieper in de elektrotechnische markt. En moest dus steeds verder uitbreiden. De kantoren en fabrieken in en om Eindhoven getuigen daarvan. Ook andere takken van industrie kennen soortgelijke verhalen. Bijvoorbeeld de katoenindustrie. Hier bleek Twente de meest geschikte vestiging. Ook weer vanwege de verbindingen (spoorweg en kanaal) en de lage lonen. De infrastructuur zorgde ervoor dat voldoende brandstof de stoommachines kon bereiken, die op hun beurt de mechanische spinmachines en weefgetouwen aandreven. Twente, met belangrijke steden als bijvoorbeeld Enschede,

derwerp. Daar de vijver met industrieel erfgoed waar de samenstellers in vissen niet zo heel groot is, laten de uitgaven zich uitstekend naast elkaar leggen voor een vergelijk. Een dergelijk boek kan niet zonder gebouwen als bijvoorbeeld de radiozender Kootwijk, zeepziederij De Adelaar en de Van Nelle fabriek.

Qua onderwerpen beperkt Teleac's *Industrieel erfgoed* zich telkens tot een bepaalde bedrijvigheid (infrastructuur, grondstoffen, industrie, nutsbedrijven, distributie) met de daarin voorkomende bedrijfstakken. Waar de televisiereeks breed uit kan pakken dwingt de boekvorm helaas tot duidelijke inperking. De specifieke aandacht voor de economische achtergronden van het Nederlands industrieel erfgoed maakt dit boek tot één van de betere die dit jaar verschenen.

Sigarenfabrieken

Museum Kempenland heeft een kleinschalige tentoonstelling ingericht over bedrijven die tussen 1800 en 1940 in Eindhoven actief waren. Foto's, verpakkingen en reclamemateriaal geven een beeld van deze periode. Vooral de oude foto's laten zien hoe een stad onder invloed van haar grote werkgevers kan veranderen. Eindhoven kent vele sporen van een industrieel verleden. Diverse fabrikanten kozen deze stad als vestigingsplaats. Sommigen zitten er nog steeds. Denk maar aan het al eerder genoemde Philips met haar vele kantoren en fabrieken. Of aan vrachtwagenfabrikant DAF. Maar ook vóórdat deze gezichtsbepalende industrieën naar Eindhoven kwamen, kende de stad al de nodige bedrijvigheid. Als voorbeeld toont men de textielindustrie en de sigarenfabrieken. Die laatste industrie is echter bijna volledig uit het stadsbeeld verdwenen. Alleen een straatnaam, een statige directiewoning of een oud fabriekspand herinnert nog aan deze tijd.

De Lichttoren van Philips rond 1900. Foto: Philips Press Office

door Maurice Schaecken

Sporen van een industrieel verleden, Eindhovens industrieel erfgoed; Museum Kempenland, gevestigd in de Steentjeskerk, St. Antoniusstraat 5-7; openingstijden di t/m zo 13.00-17.00 uur. De tentoonstelling loopt t/m 10 november.

Faculteitsberichten

Faculteitsberichten moeten donderdagmiddag voor 15.00 uur via bureau onderwijs via e-mail (cursor@cur.tue.nl) of op diskette (WP 5.1) bij Cursor worden aangeleverd. Een bericht wordt één keer geplaatst. Een bericht voor meerdere faculteiten wordt éénmaal volledig en vervolgens met verwijzing geplaatst. Samenvattingen langer dan tien regels worden geweigerd.

ALLE FACULTEITEN

Rekencentrum Gebruikerscolloquium

- Rob van Zutphen, faculteit Bouwkunde ('Prototyping met Delphi') donderdag 24 oktober, 14.00 uur, RC Collegezaal 1.

Delphi is een object georiënteerde software-ontwikkelomgeving van Borland, waarmee visueel, snel en effectief MS Windows-applicaties kunnen worden geprogrammeerd. Delphi is uiterst geschikt voor prototyping, met name op het gebied van database frontends. Tijdens het colloquium worden de belangrijkste onderdelen van Delphi behandeld en worden enkele toepassingsmogelijkheden getoond.

Ondernemerschap in kleine en middelgrote organisaties (1A191)

In het tweede trimester zal dit keuzevak gedoceerd worden. Deze keer voor studenten van alle faculteiten van de TUE. Het doel van dit keuzevak is het opstellen van een ondernemingsplan. Inschrijven kan voor 20 november bij de faculteit Technologie Management, vakgroep Bedrijfseconomie en Marketing, tst. 3841.

Chemische Industrie en Milieu (6S340)

Zie onder de faculteit Scheikundige Technologie

BOUWKUNDE

Studentassistent gezocht

Studentassistent gezocht voor archiefordening, literatuurstudie en beeldende presentatie in het kader van het onderzoek 'Open form'.

Het onderzoek betreft de geschiedenis van de Stichting Architecten Research (SAR). In de SAR participeerden architectenbureaus, maar ook bouwbedrijven, toeleveranciers, woningcorporaties, adviesbureaus en overheidsinstellingen, zoals de Rijksgebouwdienst en de faculteit Bouwkunde van de TUE. Het onderzoek van de SAR had vooral betrekking op het flexibel ontwerpen, bouwen en beheren binnen de woningbouw. Daartoe werden voorstellen ontwikkeld (ontwerpmethoden), toepassingen door de deelnemers van de SAR gestimuleerd en gedocumenteerd, en actie gevoerd om het beleid van de verschillende partijen in de bouw in die richting te veranderen. Daarnaast werd veel onderzoek gedaan voor de overheid en consultancy werk verricht. De activiteiten van de SAR zijn voortdurend onderwerp geweest van een levendig en vaak kritisch debat, ook binnen de faculteit Bouwkunde. Het onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met de vakgroep Kunstgeschiedenis en Archeologie van de VU Amsterdam, die de historische discipline zal inbrengen. Voor het onderzoek is een bijdrage ontvangen van het Stimuleringsfonds voor Architectuur. Het resultaat wordt uitgebracht in een Engelstalig boek met de titel 'Open form'. Inlichtingen: ir. J. Carp, HG 5.09, ma en do tst. 2271.

Intekelijst Archis zoek

Willen de studenten die zich bij het Buro Onderwijs van de faculteit Bouwkunde hadden opgegeven voor een abonnement op het maandblad Archis opnieuw hier voor intekenen; de lijst is namelijk opgestuurd maar niet bij Archis aangekomen.

ELEKTROTECHNIEK EN INFORMATIETECHNIEK

PP-Colloquium

Verzorgd door de vakgroep Telecommunicatietechnologie en Elektromagnetisme (TTE/EI).

- prof.dr.ir. J. Schalkwijk ('Nieuwe algoritmen voor het opslaan en verzenden van informatie') woensdag 23 oktober, 10.45 uur, collegezaal EH.

Met een moderne modem als kapstok bespreken we een aantal algoritmen, die waarschijnlijk in de naaste toekomst bij de opslag en het verzenden van informatie zullen worden gebruikt.

Stagevoordracht

- M.J. van den Hoek ('De realisatie van een schakelklok voor visueel gehandicapten') maandag 21 oktober, 14.00 uur, EH 3.13.

SCHEIKUNDIGE TECHNOLOGIE

Atmosfeer & Luchtverontreiniging (6N140)

It eerdere aankondigingen zal het college Atmosfeer & Luchtverontreiniging niet gegeven worden in het wintertrimester. Dit college wordt in het collegejaar 1996/97 eenmalig aangeboden in het lentetrimester. Docenten zijn: prof.dr.ir. F. Janssen en dr.ir. H. Harsema. Informatie: secretariaat vakgroep TIA, SH 3.06, tst. 3024.

Cursus Studievoordigheden

De eerste tentamens zijn achter de rug. Tevreden over je resultaten? Of heb je het idee dat je wel degelijk iets moet veranderen aan je manier van studeren of aan de tijd die je buiten de colleges en instructies aan studeren besteedt? Dan is het wellicht

een idee eens aan een cursus Studievoordigheden te denken. Ouderejaars scheikundestudenten gaan in op efficiënte manieren van onder meer theorie bestuderen, instructies volgen en tentamens voorbereiden. Volgende week zal er een informatieve bijeenkomst zijn, waarin de begeleiders de inhoud van de cursus nader toelichten. Houd dus het informatiebord goed in de gaten. Ook weet je C&S-begeleider en de studie-adviseur het nodige over de cursus.

Chemische Industrie en Milieu (6S340)

Dit college (verplicht vak voor generaties '92, '93, '94; keuzevak) zal dit studiejaar niet worden gegeven. In 1997/98 wordt het vervangen door Milieutechnologie (docenten: prof.dr.ir. F. Janssen en dr.ir. B. Kuster). Studenten die nog tentamens willen doen over het oude vak dienen zich op te geven bij B. Kuster, tst. 3584, CT-hal 1.35. Dit tentamen zal gebaseerd zijn op diktaatr. 6S340 (Thoenes/Van Kasteren) en een hand-out verkrijgbaar bij B. Kuster.

TECHNISCHE NATUURKUNDE

Afstudeervoordrachten

- V.H.J. Lammers, ('Enhanced performance of the positron emission profiling detector') vrijdag 18 oktober, 14.00 uur, Cycl. 1.06.
- H. Boom, ('Raman Investigations of In(Ga,Al)AsP/InP Layers') maandag 21 oktober, 15.00 uur, N-laag A2.69.
- A.A.H. Vandeweyer ('Ontwikkeling van een meerfasenstromingsmeter') maandag 21 oktober, 13.30 uur, W&S -1.20.

TECHNOLOGIE MANAGEMENT

TECHNISCHE BEDRUFKUNDE

Inschrijven Practicum Groepsproject (1P024)

Studenten die in januari '97 met het Practicum Groepsproject willen starten en voldoen aan de toelatingseis (deelname aan PP1-tentamens) wordt verzocht zich in te schrijven bij Bea van de Ven, Bureau Stages & Internationalisatie, pav. A-8, ma t/m vr tussen 9.00 en 12.30 uur.

Industriële marketing (1A181)

Gedurende het tweede trimester (winter 1996/97) zal het keuzevak Industriële marketing (1A181) worden verzorgd in de vorm van een werkcollege. Studenten die aan dit werkcollege willen deelnemen, dienen zich in te schrijven bij het secretariaat van de vakgroep BM, pav. J-15. Bij inschrijving ontvangt u schriftelijke informatie over programma, de onderwijsvorm en toetsing van dit keuzevak.

TECHNIEK & MAATSCHAPPIJ

Studievoorzichtingsbijeenkomsten

Voor de TEMA-studenten die dit studiejaar voor één van de drie studiestromen moeten kiezen, worden voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd:

- ITO : Di 29 oktober 12.30 - 13.20 uur in TEMA 1.14
- T&B : Wo 30 oktober 12.30 - 13.20 uur in TEMA 1.14
- TCO : Wo 6 november 12.30 - 13.20 uur in TEMA 1.14

De nieuwe stroombrochures voor '96/'97 liggen vanaf 25 oktober in het meubel tegenover Bureau Onderwijs TEMA.

Afstudeervoordrachten

- E.R. Moerman ('Leerbehoeftenonderzoek bij de NS') dinsdag 22 oktober, 11.00 uur, TEMA 0.14.
- Jeroen H.W. Gelinck ('A case study on the possibilities and constraints of GIS for urban planning and management in Dar es Salaam, Tanzania') woensdag 23 oktober, 14.00 uur, TEMA 0.16.

WERKTUIGBOUWKUNDE

Trimesterwijzigingen 4L810 en 4S060

Door een fout is in de Studiegids en de Vakkengids het vak Basiskennis geluidarm construeren (4L810) in trimester 3.3 vermeld. Dit vak zal echter, zoals in voorgaande jaren, in trimester 3.2 plaatsvinden.

Het vak Bedrijfszekerheid van mechanische producten (4S060) staat in de Studiegids vermeld in trimester 3.2. Dit vak is echter een vervolg op het vak 4S040. Het zal dus pas in trimester 3.3 plaatsvinden.

WISKUNDE EN INFORMATICA

Kansrekening en Statistiek (2S270/2S340) en Kansrekening (2S000)

Aan de tentamens van 29 november en 20 januari kan ook deelgenomen worden door studenten die een tentamen Kansrekening en Statistiek (2S270) willen afleggen. Geef wel duidelijk op je werk aan welke code van toepassing is.

Studenten in het vierjarige programma, die tentamens willen afleggen in het 'oude' vak Kansrekening (2S000) kunnen dit doen door het Kansrekeningdeel van een van bovengenoemde tentamens 2S340 te maken. Geef het duidelijk aan op je werk als je van deze regeling gebruik maakt.

Studenten die al een voldoende hebben behaald voor 2S000, maar het vak 2S340 of 2S270 willen behalen, kunnen dit doen door het Statistiekdeel van een van bovengenoemde tentamens 2S340 te maken. Het cijfer voor 2S340 of 2S270 is dan tweedeker keer het voldoende cijfer voor 2S000 en eenderde keer het cijfer voor bovengenoemd Statistiekdeel. Geef het ook weer duidelijk aan op je werk als je hier gebruik van wilt maken. Vermeld ook de code (2S340 of 2S270) die van toepassing is.

Zie verder op pagina 12

Theezeefjes en koffiespaarpunten als gedachtenvangens

Wilma Linders, van huis uit beeldend kunstenaar, werkte tot 1 mei 1995 bij de bouw-kundebibliotheek. Zij nam eind 1993 het initiatief om onder de titel 'Objets Trouvés' allerlei ter plaatse gevonden koffiebekertjes en ander afval in de daar zojuist geplaatste vitrines tentoon te stellen. Sinds afgelopen maandag is op dezelfde plaats een expositie van haar eigen werk te zien onder de titel 'Vrouw-Zijn-Vrouw-Zijn-Vrouw'.

door
Huibert
Spoorenberg

'Alles wat ik maak', vertelt Linders, 'zijn momentopnames van iets dat me heel erg raakt. Dat kan letterlijk zijn, via de huid, of door iets als taal of een blik. Eigen-

lijk ben ik altijd op ontdekkingsreis naar dat soort dingen. Maar als ik iets af heb, kan ik op iets heel anders zijn uitgekomen dan wat ik oorspronkelijk wilde maken. De manier waarop je ergens even tegenaan kijkt, kan op het volgende moment ook weer heel anders zijn.'

De Veldhovense werkte in totaal vijftien jaar op de TUE. Ze begon in 1979 als part-time bij het leenbureau in het hoofdgebouw. Later kwam ze terecht bij de bibliotheek van Bouwkunde, waar ze tot haar zwangerschapsverlof in 1995 werkte. Maar van huis uit is ze beeldend kunstenaar. Ze doorliep de Academie voor Beeldende Vormgeving (afdeling Autonome Vormgeving) in Tilburg, waar ze in 1992 afstudeerde. Haar werk is heel divers en varieert van bewerkte foto's en ingelijste poëzie tot objecten waarin ze gewone gebruiksvoorwerpen als theezeefjes verwerkt. Het leuke is dat je die heel anders ervaart als je er vanuit verschillende gezichtspunten tegenaan kijkt. De foto's of fragmenten daarvan hebben het vervreemdende effect door bijvoorbeeld de grote lijst waar ze

inzitten. Zo is er ook een foto van een rug. Omdat die in een omgedraaide lijst zit, zie je daar alleen de achterkant van. Linders wil haar werk niet uitlegen. Wie haar werk bekijkt moet het met zijn eigen gedachtenwereld ervaren. De objecten die ze maakt zijn, zoals de tekst op de folder vermeldt, 'gedachtenvangens': een wisselwerking tussen allerlei dingen. Dat kunnen men-

sen onderling zijn, maar ook zaken als goed en kwaad. Linders: 'Sommige dingen zijn gewoon niet zoals ze zijn. Ik wil de mensen iets laten zien zoals ik wil dat ze het zien, waarbij ze wel de persoonlijke vrijheid hebben om zelf dingen in te vullen. Het beste voorbeeld daarvan is denk ik de foto op de tentoonstellingsposter.' Het werk dat nu is tentoongesteld is vrijwel allemaal vorig jaar gemaakt, na de geboorte van Linders' zoontje. Het resultaat laat zich nog tot en met 18 november bewonderen in de bouwkundebibliotheek, vloer 4 van het hoofdgebouw.

Cultu-r

Wilma Linders bij één van haar kunstwerken tijdens de voorbereiding van haar expositie.
Foto: Bram Saeys

Het Instituut voor Betaalbare Waanzin presenteert ...

Brabodramax, de Rederij voor Zeil- en Suypposia, G-Force Radio en G-Force Video (met de kracht van de zachte G maakten ze onder meer 'Boer of Duty'), Delight my Wires, Digidogs; het zijn nog maar enkele takken van dezelfde stam: het Instituut voor Betaalbare Waanzin (IBW). Het IBW is op Internet te vinden met een waanzinnige site die al snel in de Top-10 van de VPRO en de Volkskrant belandde, maar volgende week ook in de Effenaar. Daar geven ze een live-presentatie van de nieuwste ontwikkelingen: de nieuwe versie van de IBW-site, een demo van de cd-rom 'Vol & Ledige Wildgroei' en, als alles lukt, een teleconferencingverbinding met Nighttown Popular in Rotterdam, waar hetzelfde programma plaatsvindt.

door
Gerard
Verhoogt

IBW ontstond begin jaren '90 in Eindhoven. Het Instituut bestaat uit een groep van zo'n zestien medewerkers, heeft geen vaste woon- of verblijfplaats, treedt regelmatig op in binnen- en buitenland en is altijd te vinden op de curieuze en waanzinnige

website, <http://www.dse.nl/ibw>. Een van de stimulerende krachten achter het IBW is Dick Verdult (1954). Verdult is, zoals hij zelf zegt, duidelijk een kind van een Philips-vader en reisde dus al vroeg de wereld rond: Frankrijk, Zuid-Afrika, Spanje, Argentinië. Hij studeerde in de jaren '70 aan de Parijse Universiteit van Vincennes en keert in 1976 terug naar de leukste stad die hij kende: Eindhoven, zijn geboorteplaats.

Commentaar van Verdult: 'Als ik het hier naar mijn zin kon hebben, kan ik het overal.' Hij zou er niet meer vertrekken, op een studiereis naar Amerika en de optredens na. Al snel begon Verdult te filmen, was één van de eerste in Nederland met een portable camera en maakte registraties in de Effenaar (Joy Division, Sex Pistols), maar ook films voor de ondernemingsraad van Philips. Vooral de film 'Nachtlang Vogelzang' was

een klapper en de VPRO vroeg hem voor tv-programma's. Verdult werkte met programmamaker Roelof Kiers en voor het tv-programma 'Neon'. In '82 begint hij, met Philips en met steun van CRM, aan de ontwikkeling van de interactieve beeldplaat, een goede research voor latere activiteiten. Want steeds beweegt Verdult/IBW zich op het gebied van de nieuwe media, niet alleen wat techniek betreft, maar ook inhoudelijk. Tussen de optredens door, het ontwikkelen van nieuwe programma's als 'De verzoeking van de Heilige Antonius', het maken van wekelijkse radioprogramma's voor de lokale Amsterdamse radio en soms nog voor de VPRO-radio en het geven van gastlessen aan de kunstacademies van Arnhem, Den Bosch en Breda, gaat zijn aandacht de laatste jaren uit naar het Net, het maken van een cd-rom en teleconferencing, wat allemaal op het Net gestalte moet krijgen. Die site wordt meer dan een octopus

met veel tentakels, want het IBW heeft plannen genoeg. Radio Togo is er één van. Het internet-adres daarvan wordt aangevraagd in Hong Kong, de aankleding is Afrikaans en het perspectief en de onderwerpen zijn Zuidamerikaans, met medewerking van Zuid Amerikanen, stukken uit de boeken van Borges, krantekunsten over de Falkland/Malvinas-oorlog en Zuid-amerikaanse muziek. Het moet en zal de bezoeker in verwarring brengen, want als Verdult/IBW één ding doet is het A: hun eigen waanzinnige en prettig intellectueel gestoorde gang gaan en B: alle stereotypen bestrijden. Of zoals het persbericht paradoxaal vermeldt: 'Het IBW verkoopt geen waarheden, laat staan dat ze die gratis weggeven.'
Woensdag 23 oktober, Effenaar, 20.30 uur; toegang fl. 7,50.

AGENDA

AOR Zondag 20 oktober
Film: heftige 'Shallow Grave' van Danny Boyle.

Maandag 21 oktober
Droogkomische 'De Jurk' van Alex van Warnerdam.

Woensdag 23 oktober
Theater van Bas en Ralf Grevelink.

Studium Generale Donderdag 17 oktober
'La Haine' is vierde film in de cyclus 'Opgesloten'; over onvrede, agressie en racisme in de Parijse voorsteden. 20.00 uur, collegezaal 3, auditorium.

Woensdag 23 oktober
Het Escher Ensemble, een ongewone combinatie van vijf strijkers en vijf saxen speelt Gershwin, Caplet en Dukas. Van 11.45 tot 13.00 uur, blauwe zaal, auditorium.

Donderdag 24 oktober
In SG-Café praat choreograaf Eddy Bequart van 'Aemulatio' over zijn fascinaties. Va. 12.45 uur, hal aud.

Laatste film in de cyclus 'Opgesloten': in de 'The Shawshank Redemption' zit Tim Robbins onterecht in de bak en kan zijn onschuld pas bewijzen als hij zich letterlijk bevrijdt. Va. 20.00 uur, blauwe zaal, auditorium.

Tentoonstellingen Tot 27 oktober
'Toekomst over wegen' in de hal van het hoofdgebouw.

Tot 10 november
'Sporen van een industrieel verleden' in Museum Kempenland.

Tot 14 november
Wekelijks hangt er een kort gedicht uit de Nederlandse literatuur in de hal van het auditorium.

Tot 15 november
Selectie van beste afstudeerwerk van

studenten bouwkunde voor de landelijke Archiprix, Bruine Heer. Lezing: 's avonds bij Kovos (Dommelstraat).

Tot 18 november
'Vrouw-Zijn-Vrouw-Zijn-Vrouw': van Wilma Smits, bibliotheek, vloer 4, HG.

Uit in de stad Donderdag 17 oktober
Nieuwe films bij Plaza Futura: 'Chacun cherche son chat' en 'Children of Nature'. 'Breaking the Waves' en de nieuwe Altman 'Kansas City' draaien gewoon door. Theater: 'Veldheren' van de Toneelschuur over twee voetbaltalenten en -coaches; naar een tekst van Huub 'De Dijk' van der Lubbe.

'Smell of Emotion': moderne muziek van Nerve (technorock) en dans van Ferdi de Geus; Effenaar.

Naast 'Trainspotting' (7e week) en 'Independence Day' (3e week) nu ook de nieuwe van de broers Coen in Rembrandt: de black comedy 'Fargo'.

Vrijdag 18 oktober
Ter nagedachtenis aan Gerard Thoolen: 'De smaak van water' van Orlov Seunke bij Plaza Futura; ook morgen. Grieks drama is er in 'Meleanos'.

Optreden van Morcheeba (triphop); Effenaar.

Zaterdag 19 oktober
Theatergroep Caroussel speelt (door vertaler omstreden verklaarde) 'Molly', die na een operatie, helaas voor haar, weer kan zien; Plaza.

Zondag 20 oktober
'Sense and Sensebility' draait in de matinee bij Plaza.

Big Band The Mooche goes Jazzcats en Jivetaalk met hulp van Os Malandros en saxofonist Edward Capel; gratis bij café Berlage.

Zondagmiddagconcert van Caribische Fra Fra Sound; Muziekcentrum.

Gary Floyd Band (rauwe blues) en Mizpah; Effenaar.

Gratis concert van David Sinclair, legendarisch bassist van Camel en Caravan bij Kaffee de Groot.

Maandag 21 oktober
Concert van Dave Douglas Tiny Bell Trio; jazzcafé Wilhelmina.

100 jaar film/Plaza: sociaal drama in 'Il momento della verita' van Francesco Rossi.

Dinsdag 22 oktober
De Dopegezinde Gemeente speelt in het Muziekcentrum.

Theater speelt 'De Troje Trilogie'; Stadsschouwburg.

In De Vooruit speelt The King Bees (blues, R&B); gratis.

Woensdag 23 oktober
Event van Dick Verdult/Instituut voor Betaalbare Waanzin; Effenaar.

Stand-up comedians van de Comedytrain spelen gratis bij café Kraaij & Balder.

Interne vacatures

Met het oog op het streven naar een evenwichtiger personeelsbestand worden vrouwen nadrukkelijk uitgenodigd te solliciteren. In TUECIS is onder Gopher een overzicht te vinden van de meest actuele vacatures bij de TUE en andere universiteiten en instellingen.

Binnen het TDO-project 'Het op een effectanalyse gebaseerd ontwerp van kleinschalige warmte/krachtsystemen voor biomassa' bestaat een vacature voor een

Assistent in opleiding

V35193

Algemeen

Het onderzoek van het TDO (Technologie voor Duurzame Ontwikkeling) richt zich op het ontwikkelen van technologieën met betrekking tot het ontwerp van productieprocessen, producten en decentrale energiesystemen. Het uiteindelijke doel is theorievorming over het ontwerpen van duurzame product/productiesystemen (optimalisatie van productketens). In het kader van dit onderzoeksprogramma heeft de TUE een aantal projecten gefinancierd die aan dit streven bijdragen. In deze projecten werken twee verschillende faculteiten samen.

Het bovengenoemde project richt zich op de technologiekeuze voor kleinschalige warmte/krachtsystemen voor biomassa, aan de hand van te ontwikkelen ketenmodellen waarbij een groot aantal technische en niet-technische variabelen is betrokken. Er vindt een voortdurende wisselwerking plaats tussen de experimentele studie aan werkelijke apparaten, de meer abstracte modelvorming en de maatschappelijke en economische context waarbinnen een dergelijk systeem zal functioneren.

Het onderzoek vindt plaats in samenwerking met de groepen van prof.dr.ir. A. van Steenhoven (faculteit Werktuigbouwkunde; energiesystemen) en prof.ir. J. Claus (faculteit Technologie Management; technisch-economische modellen).

Taken

U inventariseert de benodigde parameters en abstraheert relevante eigenschappen van de diverse opties voor het systeemontwerp tot wiskundige modellen. Op basis van deze studie ontwerpt en doet u experimenten aan onderdelen van de systeem-opties, teneinde deze te karakteriseren. Aan de hand van een voortdurende wisselwerking tussen de abstracte modelvorming en de experimentele resultaten komt u tot een technologiekeuze die uitmondt in de specificaties voor een prototype, waarvan onderdelen zullen worden gebouwd en bemeten. U onderhoudt contacten met andere onderzoeksgroepen en bedrijven in binnen- en buitenland die gerelateerd onderzoek verrichten of daarin geïnteresseerd zijn.

Gevraagd

Voor deze functie zoeken wij een ingenieur of doctorandus met een technische dan wel toegepast wetenschappelijke achtergrond, die in staat is om technische systemen te vertalen in abstracte modellen en de resultaten daarvan weer terug te vertalen naar praktische oplossingen. U hebt ervaring met experimenteren en kennis van fysische transportverschijnselen. Daarnaast beschikt u over de belangstelling en het vermogen om de maatschappelijke, industriële en bedrijfskundige aspecten van het te bestuderen object te integreren in uw studie. Er wordt van u verwacht dat u kunt communiceren met vertegenwoordigers van uiteenlopende disciplines.

Aanstelling/salaris

U krijgt een aanstelling in tijdelijke dienst voor maximaal vier jaar. Na ongeveer één jaar vindt een evaluatie van uw werkzaamheden plaats. In het eerste jaar bedraagt uw salaris fl. 2.114,-, oplopend tot fl. 3.775,- in het vierde jaar.

Inlichtingen

Betreffende de functie kunt u contact opnemen met dr.ir. W. van Helden,

Bij de faculteit Technologie Management is een vacature voor een

Coördinator Personeel en Organisatie

V39186

Algemeen

Deze functionaris maakt deel uit van het bureau van de faculteit. Hij werkt hiërarchisch onder de directeur beheer en in een functionele relatie met het hoofd P&O van de universiteit.

Taken

Vanuit zijn specialistische kennis en ervaring ondersteuning bieden aan de directeur beheer met betrekking tot vormgeven en doorvoeren van het facultaire personeelsbeleid binnen het raamwerk van het voor universitaire personeel geldende stelsel van arbeidsverhoudingen. Ondersteuning bieden aan leidinggevendenden binnen de faculteit met betrekking tot de aanpak en oplossing van vraagstukken op P&O-gebied. Begeleiden van veranderingsprocessen op grond van (mede) verrichte organisatie-onderzoeken. Advisering aan medewerkers

tst. 2929, b.g.g. 2140. Overige informatie: mw. M. v/d Bosch-Doreleijers, personeelsadviseur W, tst. 4163.

Hoe te reageren

Uw schriftelijke sollicitatie, met een curriculum vitae, binnen 14 dagen richten aan de TUE, t.a.v. dr. A. Kolen, directeur beheer van de faculteit Werktuigbouwkunde, Postbus 513, 5600 MB Eindhoven, o.v.v. het vacaturnummer.

lijk van ervaring, maximaal fl. 7.125,- bruto per maand.

Inlichtingen

Betreffende de functie: L. de Kort, directeur beheer van de faculteit, tst. 4987.

Hoe te reageren

Uw schriftelijke sollicitatie, voorzien van een curriculum vitae, kunt u binnen 14 dagen na publicatie richten aan het hoofd Dienst Personeel en Organisatie, o.v.v. het vacaturnummer V39186.

STAN ACKERMANS INSTITUUT

Eindcolloquia

* Mechatronisch Ontwerper

- ir. M.M.P.A. Vermeulen ('Development of a small submicron-precision 3D Co-ordinate Measuring Machine, including: Drive systems, vibration isolation and machine levelling') vrijdag 18 oktober, 14.00 uur, W-hoog 3A-07.

Samenvatting:

In de sectie Precision Engineering van de faculteit W loopt een promotie op een prototype submicron-precisie 3D-meetmachine. Geïntegreerd in dit project is tijdens de ontwerpersopleiding Mechatronisch Ontwerper gewerkt aan een aantal componenten van deze machine, waaronder een prototype eentraps-wrijvingswielaandrijving, een pneumatisch trillingsisolatiesysteem en een elektromechanische niveau-regeling.

- ir. J.P.M.B. Vermeulen ('Application of ceramic laminate materials, infinitely stiff aerostatic thrust bearings and direct drive systems in a single point diamond turning machine with submicron accuracy') maandag 21 oktober, 16.00 uur, W-hoog 4.14.

Samenvatting:

Main structural components of most existing single point diamond turning (SPDT) machines are made of granite, and, conventionally, steel is applied in hydrostatic slideways. Applying multi-layer ceramic-epoxy laminate materials, in a geometry optimised SPDT machine, the slide's mass-to-stiffness ratio is increased with a factor of three, compared to an equal design in steel or aluminium. To further improve smoothness of motion, an infinitely stiff aerostatic thrust bearing design was made and direct drive systems are applied for both the main spindle and the slides.

* Computergesteund ontwerpen en fabriceren van discrete producten

- ir. C.H.M. Biemans ('Design, fabrication and testing of a carbon fibre reinforced epoxy bracket') dinsdag 22 oktober, 13.30 uur, W-hoog 4.14.

Samenvatting:

Het doel van deze ontwerpopdracht is het aantonen van de voordelen van composietmaterialen ten opzichte van metalen voor de productie van complexe onderdelen uit de lucht- en ruimtevaartindustrie. De opdracht is uitgevoerd bij het Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium.

TUE-studenten Bouwkunde winnen Duitse prijs

Het afgelopen lentetrimester hebben vier groepen T8/T9-studenten van de faculteit Bouwkunde in het kader van het projectwerk gewerkt aan een studentprijsvraag voor teams van architecten en constructeurs. De prijsvraag in het kader van de vakbeurs Constructec '96 behelst de ontwerp voor een toegangsgebouw voor het terrein van de wereldtentoonstelling in Hannover. Van de vier groepen hebben er drie hun werk ingezonden. Alledrie werden zij toegelaten tot de tweede ronde. In totaal waren er 64 inzendingen. Het plan van David Gianotten (AO), Annette Haafkens (BKO) en Robert Angermann (Erasmus) behaalde de derde prijs. De prijswinnende plannen worden van 6 t/m 9 november in Hannover op Constructec '96 tentoongesteld. Op 9 november worden de prijzen uitgereikt.

Cola-merken: een pot donkerbruin nat

De hipste drank van de jeugd is al meer dan een eeuw oud. De eerste druppels Coca-Cola zagen namelijk op 8 mei 1886 het levenslicht. Op deze dag toverde geestelijke vader dr. John Pemberton de frisdrank uit zijn koperen ketel. Het donker gekleurde suikerwater verspreidde zich als een op hol geslagen olievlek. Eerst Atlanta, toen Amerika en tegenwoordig kun je overal op de wereld cola kopen. Ook in ons land blijkt het goedje razend populair. Een gemiddelde Nederlander slaat er jaarlijks zo'n veertig liter van achterover. Reden om eens in deze zoete materie te duiken. Deze zware test leverde verrassende resultaten op.

overtuigen dat zij de lekkerste zijn. De spin-off aan frisdranken kent echter één groot probleem: hun image van namaak.

Brouwsels

Het recept voor cola ziet er eenvoudig uit. Men neme als basis koolzuurhoudend water. De bubbels maken de vloeistof al licht zurig, daarbovenop komt nog een flinke scheut (fosfor)zuur. Omdat niemand bruisend azijn drinkt, moet de vloeistof zoeter. Hier komen de bedrijfs-tovenaars te voorschijn. Met een beetje van dit en een beetje van dat maken ze samen met cola- en koka-extracten en een flinke schep suiker hun frisdrank. De fruitboomgaard wordt daarvoor flink geplunderd: limoen-, citroen- en sinaasappelsmaken geven de verschillende brouwsels hun karakteristieke smaak. Zo zou Coca-Cola wat meer nadruk op sinaasappel leggen, terwijl de voornaamste concurrent Pepsi wat meer met limoenen in de weer gaat. Zijn de A-merken echt lekkerder dan de rest, of proef je vooral de reclamecampagne? Cursor's acht-koppige Testlab ging op onderzoek uit. Op de testbank kwamen elf merken cola terecht. Varianten als 'light', 'zonder cafeïne', 'light

en zonder cafeïne', 'cherry' enzovoorts mochten niet meedoen. Iedere laborant kreeg dus elf genummerde bekertjes voor zijn of haar neus geschoven. Met de opdracht: zet ze maar op volgorde.

Gasvorming

Al snel blijkt dat het testen van deze frisdrank niet meevalt. De verschillen zijn miniem, het zit 'm in de nuances. Bovendien rijst het vermoeden dat de ene slok cola invloed heeft op de smaak van de volgende. Grote hoeveelheden

of kunstmatige kleurstoffen. De frisdrank die fabrikant Raak met deze zelfopgelegde beperkingen heeft gemaakt, kan het testteam niet waarderen: 'Smaakt naar snoep, maar weet niet naar wat precies', 'Je proeft alleen de nasmaak'. 'Alleen voor kinderen', meldt het etiket, en dat mag wat het testteam betreft zo blijven.

Kauwgomballen

De eerder genoemde verzachtende omstandigheden gelden niet voor Summit (C1000). Dit merk scoort nog slechter dan Kinderkola en belandt dan ook op de allerlaagste sport. 'Uiterst vlakke smaak', 'Ze zijn uitgeschoten met de cherry-

De smaak is wat minder zoet en chemisch, alhoewel Herschi nog het oordeel 'te fruiterig' krijgt. Op de tweede plaats eindigt heel verrassend Kwamerk, het eigen merk van de C1000. Van het image moeten ze het niet hebben. De verpakking is net als de meeste andere te saai om naar te kijken en de frisdrank zit in eenzelfde PET-fles als de collega's. Maar Kwamerk doet het bij het testteam goed. De fruitsmaak overheerst niet en een deel van het testteam geeft het oordeel 'zuur', terwijl het andere het zoet vindt. 'Goed in balans', dus. Als winnaar komt Pepsi uit de bus. Het testteam blijkt vrij unaniem in haar keus. De meesten plaatsten

Klassering	Merk	Leverancier	Prijs/1,5 liter	Standaarddeviatie	Waardering
1	Pepsi	-	2,29	1,9	8,5
2	Kwamerk	C1000	1,49	1,5	8,0
3	First Choise	De Boer	1,79	1,6	6,8
4	Sundrink	Basismarkt	0,89	1,7	6,5
5	Herschi	-	1,59	1,4	6,5
6	Coca-Cola	-	2,29	1,5	6,4
7	3 es	-	1,19	1,3	5,9
8	Limfa	Albert Heijn	1,19	1,1	5,1
9	Helly	Aldi	1,09	1,5	5,0
10	Kinderkola	-	1,79	1,4	3,4
11	Summit	C1000	1,15	1,2	3,5

den water tussendoor moeten dit probleem verhelpen. Bovendien blijkt dat deze test ook lichamelijk niet meevalt. Het koolzuur veroorzaakt sterke gasvorming in de maag. Alleen het laten van een (al dan niet beschaafde) boer kan de druk verminderen, en dat uit acht kelen. Cola geldt als een uitstekende kruipolie; muurvast geroeste bouten laten zich na een behandeling met dit goedje eenvoudig losdraaien. Het glazuur merkt dit ook. De tanden krijgen deze avond een zware aanval te verduren. Met een licht zeurende pijn laten ze weten deze behandeling niet op prijs te stellen. Onderaan op de smaakladder treft het testteam Summit en Kinderkola aan. De Kinderkola van Raak komt als één-na-slechtste uit de bus. Als verzachtende omstandigheid geldt dat deze variant zich eigenlijk niet laat vergelijken met de rest. Kinderkola bevat immers geen cafeïne, geen fosforzuur en geen conserveermiddelen

smaak', zijn enkele van de onverbiddelijke kritieken. Verder naar boven klimmend komen we Helly (Aldi) en Limfa (Albert Heijn) tegen. Ook dit vindt het testteam nog onder de maat. Men vindt het nog te scheikundig en te zoet, voor zover je dat een cola kwalijk kan nemen. 'Smaakt naar kauwgomballen', 'Het is alsof je te lang aan het plastic zakje van een waterijsje blijft zuigen'. Het merk 3 Es roept bij het testteam herinneringen op aan schoolreisjes en zomers zwembadplezier. Deze cola uit de stal van Bavaria eindigt net onder de grijze middenmoot. Men vindt het nog steeds veel te zoet, maar het eerste 'Mwa, gaat wel' begint te klinken. 'Goede kinderdrank'.

Ajax-effect

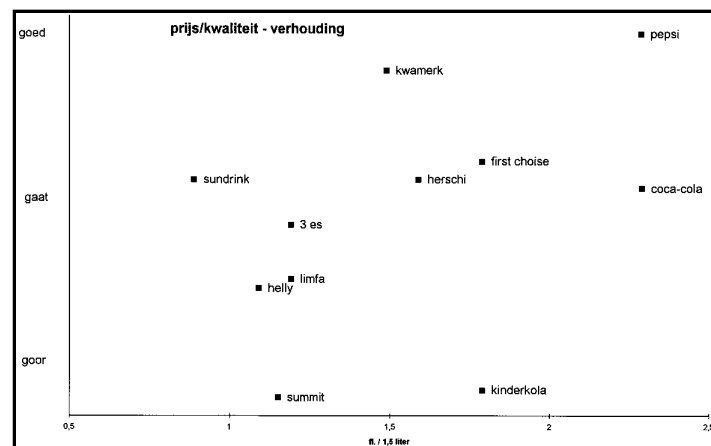
Vier cola's eindigen vlak bij elkaar. Echt onderscheid kan achteraf bij het bepalen van de gemiddelde klassering niet gemaakt worden. Opvallend feit: Coca-Cola bevindt zich in dit peloton. Deze torenhoge favoriet stelt bij het (blind)-testen teleur. Gezien de mooie verpakking (fles en etiket) en het tegenvallend resultaat spreekt men al voorzichtig van het Ajax-effect. Andere collega's in dit groepje: Herschi, Sundrink (Basismarkt) en First Choise (De Boer).

deze variant op de eerste of tweede plek. Weinig opmerkingen: 'Goed', 'Stevig', maar ook 'Veel koolzuur'.

Conclusie

Terugkijkend op de resultaten blijkt dat de meeste cola's geen eigen karakter bezitten. Het blijft een donkerbruine plas, met kleine verschillen. Het kan daarom voorkomen dat een verstokte Coca-Cola-drinkster haar favoriet ijskoud op de laagste plaats zet. Ook de spreiding in de resultaten is vrij groot. Neem bijvoorbeeld Pepsi. Drie eerste plaatsen, drie tweede plaatsen, maar ook twee lage. Dit beeld gaat voor de meeste varianten op. Zo weet de Kinderkola bij één van de testers een twee plek in de wacht te slepen. Conclusie: de gemiddelde testlaborant vindt Pepsi het lekkerst, hoewel de verschillen met de andere niet zo groot zijn als verwacht. Coca-Cola moet het doen met een plaats in de middenmoot. Image telt dus wel degelijk mee. Ook eigen merken doen het goed. Zo weet C1000 een tweede plek te veroveren, hoewel ze ook de onderkant van de smaakmarkt bewerken. De anderhalve liter-fles heeft de markt veroverd. Veel merken zijn slechts in deze verpakking te koop.

Foto: Bram Saeyns

Interface onderzoekt woonsituatie studenten

De meeste studenten besteden ongeveer de helft van hun inkomen aan woonlasten en zijn matig tevreden met hun woonsituatie. Wie in de sociale sector huurt is duidelijk meer tevreden. Dat zijn de opvallendste uitkomsten van een onderzoek uit november 1995 van de Stichting Interface (Cursor 7). Het ging om de woonomstandigheden van de Eindhovense bevolking, waarvoor men ongeveer 8000 huishoudens enquêteerde. Omdat studenten werden ondergebracht in diverse categorieën (éénpersoonhuishoudens, jonge alleenstaanden) was hun mening niet expliciet in de uitslag opgenomen. Drs. Jos Smeets van Interface maakte voor Cursor een aparte analyse.

door
Gerard
Verhoogt

Er moet een kleine slag om de arm worden gehouden. De enquête werd gedaan onder huishoudens en niet bij personen. Werd bij een studentenhuis aangebeld, dan gaf één student antwoord, die dan voor zichzelf sprak en niet namens een meerpersoonshuishouden. De meeste studenten wonen in twee- of meerpersoonshuizen of zijn alleenstaand. Slechts weinigen hebben een gezinshuishouden. Hun zwakke inkomens-

positie springt het meest in het oog: het gemiddelde netto maandinkomen bedraagt circa 900 gulden, en ongeveer de helft hiervan besteedt men aan wonen. Ondanks het grote aanbod aan éénge-zinswoningen (74 procent) wonen relatief weinig studenten (27 procent) in dit type woning, die merendeels tot de commerciële huursector hoort. De meeste studenten wonen in een flat (32 procent) of op kamers (41 procent). Bijna de helft van de studenten, 49 procent, huurt bij een commer-

ciële verhuurder en slechts tien procent heeft een koopwoning. 41 procent woont bij een non-profit verhuurder (vaak een woningcorporatie). Een non-profit verhuurder mag wel winst maken, maar moet dat weer investeren in het doel waar de stichting voor bedoeld is. Van deze 41 procent huurt 23 procent bij de Stichting Studenten Huisvesting Eindhoven. Van de overige woningcorporaties huisvesten met name Beter Wonen en Stichting Trudo ook studenten. De waardering van studenten voor hun woonsituatie is matig: 6,7 tegenover een gemiddelde van 7,0. Studenten die van de non-profit huursector huren zijn een stuk tevredener dan die in de commerciële huursector: 7,0, respectievelijk 6,3. Hier wijken ze duidelijk af van de overige huishoudens: de gemiddelde tevredenheid (dus van non-profit en commerciële sector) is respectievelijk 6,8 en 7,1. De sociale verhuurders hebben aan de student dus een tevreden klant. De lage waardering voor commerciële huurwoningen (vaak van huissjmelkers) komt vooral door klachten over tocht, vocht, gebrekkige thermische en akoestische isolatie en een slechte verwarming. Studenten met een koopwoning zijn overigens het meest tevreden (een 7,4), wat overigens ook geldt voor de andere

Eindhovense huishoudens. Interface onderzocht ook of en wanneer studenten willen verhuizen. Ze willen aanzienlijk eerder verhuizen dan de gemiddelde Eindhovenaar (79 tegenover 34 procent). Maar liefst 38 procent wil al binnen twee jaar verhuizen, vooral omdat men groter of zelfstandig wil wonen, of omdat ze van werk of studie veranderen. De keuze valt dan in driekwart van de gevallen op een huurwoning, bijna een kwart wil een koopwoning met drie à vier kamers. 58 procent wil binnen Eindhoven verhuizen. Ze willen gemiddeld 580 gulden aan huur uitgeven voor een rijtjeswoning en 650 gulden voor een appartement. De maxi-

male huur van een kamer mag 440 gulden bedragen. Wie koopt is bereid voor een rijtjeswoning 190.000 gulden uit te geven en voor een appartement 250.000 pieken. Slechts 12 procent heeft liever een nieuwbouwwoning; 18 procent kiest voor een bestaand huis en 70 procent heeft geen voorkeur. En wat doen studenten in hun vrije tijd? Die brengen ze vooral door in het centrum (winkels, cafés, restaurants, bioscopen en theater) en minder vaak in de natuur.

Sport

Sport kort

Binnenkort

Batavierenrace '97

Per 1 oktober is de inschrijving voor de Batavierenrace '97 geopend bij de ESSF. De 25e editie van dit evenement vindt plaats op zaterdag 26 april 1997. Het definitieve inschrijfgeld zal waarschijnlijk fl. 480,- bedragen. De inschrijvingsprocedure sluit op 30 november. Als je een team komt inschrijven dien je het voorinschrijfgeld van fl. 200,- te betalen plus een borg van fl. 250,-. Zonder voorinschrijfgeld kun je niet inschrijven. Op werkdagen is de ESSF aanwezig van 12.45 tot 13.15 uur. Op woensdag van 11.30 tot 13.00 uur. Maandag 13 januari 1997 om 20.00 uur zal tijdens de nieuwjaarsborrel van de ESSF de loting plaatsvinden om te bepalen welke teams aan de Batavierenrace deel mogen nemen. De uitslag van deze loting, belangrijke data en andere informatie komt op ons publikatiebord. De ESSF is tevens bezig met het verzamelen van Eindhovense studenten voor het universiteitsteam. Hiervoor worden enkele kennismakingstrainingen en eventueel een selectiewedstrijd georganiseerd. Het inschrijfgeld (niet vervoer e.d.) wordt betaald door het sportcentrum. Dit is circa fl. 20,- per persoon. Denk je dat jij goed kunt lopen kom dan vrijblijvend langs bij de ESSF of schrijf je in op ons bord in het sportcentrum.

Extra bedrijfsfitness

De belangstelling voor bedrijfsfitness neemt nog steeds toe. De oktobercursussen zijn gestart. Iedereen die de cursus (4 weken) volledig heeft gevolgd, krijgt een fitness-pasje en een individueel trainingsschema, waarmee zelfstandig werkend de conditie geoptimaliseerd kan worden. Vanaf heden is het mogelijk om, naast de eerder gepubliceerde trainingstijden, ook op dinsdagmiddag van 12.15 tot 13.15 uur te fitnessen.

Bijzondere activiteiten

Bij enkele cursussen binnen het programma 'Bijzondere activiteiten' bestaat nog inschrijfmogelijkheid. Het betreft paardrijden (10 lessen) en golf beginners (extra cursus). Boogschieten (10 lessen, fl. 50,-) start in november. Deze cursus wordt op de (indoor)boogschietbaan van de PV verzorgd. Inschrijvers kunnen terecht bij de administrateur van het sportcentrum (9.00-17.00 uur). Wie vooraf nog informatie wenst, kan na 16.30 uur contact opnemen met Wim Koch, coördinator van het programma 'Bijzondere activiteiten'.

Uitslagen

Attila verliest dubbelslag

Beide competitieteams van Attila moesten uitspelen tegen OEC uit Helmond. Attila 2 speelde 8 oktober tegen OEC 2 en Attila 1 9 oktober tegen het eerste van OEC. Attila 2 heeft kansloos verloren. Tien minuten voor tijd was de stand al 10-5 in het voordeel van OEC, en tijdens een eindspurt werd deze score uitgebouwd tot 16-5. De wedstrijd van Attila 1-OEC 1 begon matig. Er werd weinig gescoord. Uiteindelijk wist OEC op kracht en inzet een gaatje van drie doelpunten te creëren. Deze voorsprong hebben ze niet meer uit handen gegeven, wat resulteerde in een einduitslag van 9-6. Attila 1 heeft nu vier punten uit zes wedstrijden.

Verlies Nayade

Dit weekend speelden drie waterpoloteams van Nayade de tweede wedstrijd van het seizoen. Helaas verlies voor alle drie de teams. De uitslagen: Nayade 1 - Zeester Meerval 6-18, Thalassa - Nayade 4 9-2, Nayade Dames - TZV 4-6.

Panache 1 haalt puntje

Het eerste team van badmintonvereniging Panache wist weer een puntje te halen. Het tweede is hard op weg naar het kampioenschap. De uitslagen: BC Elst 1 - Panache 1 4-4, Budel 2 - Panache 2 3-5, Geldrop 8 - Panache 3 6-2, Kempen 2 - Panache 4 5-3, UVO '80 HI - Panache HI 7-1.

Pusphaira 4 speelt sterk

Afgelopen zondag is voor de tweede keer de wedstrijd van Pusphaira 1 (tegen Acht 1) niet doorgegaan omdat de scheidsrechter niet kwam opdagen. Dit is tekenend voor de chaos bij de KNVB. Pusphaira 4 speelde een sterke wedstrijd tegen Woensel 8. Door doelpunten van Martijn Witteveen, Ruud Gries en Ernst-Jan Boogaard won Pusphaira met 3-1. Overige uitslagen: Pusphaira 2 - Nuenen 6 5-3, Pusphaira 3 - DBS 8 3-8.

Agenda

Oktober

19 Hoc Habet schermtoernooi, Eindhoven
19-20 Leeuwregatta, Eindhoven
20 Vierrackettoernooi, Eindhoven
23 Asterix-cross, Eindhoven
26-27 NSK Rugby, Leiden

November

2 NSK Halve Marathon, Rotterdam
2-3 NSK Zeilen ind., Heeg

Buitjes in alle Staten

Weekendje Big Apple

Hoe beschrijf je in hemelsnaam een stad die zo divers en zo groot is, in een paar alinea's? Met de New Jersey Transit ben je binnen een uur vanaf de Rutgers Universiteit in het centrum van New York City. Het gebied net buiten de stad is allesbehalve mooi te noemen. Links en rechts zware industrie en de beroemde skyline van New York zie je niet. Je rijdt namelijk door de Lincoln Tunnel naar Penn Station; het eindpunt. Op het moment dat je uit het station komt, word je al direct geconfronteerd met een wolkenkrabber. Als vanzelf gaat je blik de hoogte in. Manhattan is opgedeeld in blokken, waarbij de *avenues* het eiland van noord naar zuid doorsnijden, met de *streets* daar haaks op. Dat maakt het in ieder geval makkelijk om je weg te vinden. Mijn bestemming en plaats van overnachting: Chelsea Center Hostel. Het hostel bleek gehuisvest in een gewone flat zonder aanduiding dat hier een hostel was gevestigd. Een slonzig uitzienend figuur opende de deur en heette me welkom. Hij begon met het voorlezen van een lijst regels, waarna hij vroeg de twee nachten vooruit te betalen. Goed, daar had ik op gerekend, dus ik trek mijn cheques tevoorschijn. 'Uhuh, we only accept cash', zei hij. In New York kan je alleen met baar geld betalen, verklaarde hij. Shit, die veertig dollar was bijna de helft van

mijn cash. Opzettelijk niet te veel meegenomen, omdat de kans om hier te worden overvallen vele malen groter is dan in de meest onveilige buurten in Nederland. Alleen al twee moorden en tientallen overvallen per dag! De avond was nog jong en er viel nog veel te doen. Het legendarische Empire State Building moet je gewoon gedaan hebben. Voor 4,5 dollar ga je in 64 seconden naar de tachtigste verdieping, waar de liftboy je vertelt over te stappen voor het laatste stukje naar de 89ste. De nacht was reeds gevallen, maar de heldere lucht maakte dat je mijlver kon zien. De lange rechte *avenues*, de dwarsstraten en *Broadway* daar diagonaal doorheen. Times Square in het noorden, de dicht opeenvolgende wolkenkrabbers in het zuiden met de Twin Towers (World Trade Center) die daar nog eens boven uittorenden en de verlichte bruggen over de East River. Absoluut magnifiek! Wat een heerlijk gevoel om hier te staan. Je kon zelfs nog hoger naar de 102ste verdieping. Niet dat je daar meer zag, maar het gaat om het idee zo hoog mogelijk te zijn geweest. Vanaf het Empire State Building kriskras te voet richting Times Square. Door superstore Macy's gelopen; de lucht bezwangerd met dure parfums, fonkelende sieraden uitgesteld in enorme vitrines en de mooiste inwoners van de stad stonden klaar om je zoveel mogelijk te 'helpen'. Verder langs de brede *avenues* -vijf banen breed en éénrichtingsverkeer-

Amerika werd de afgelopen maanden geleiesterd door tornado's en buitenaardse kwelgeesten. Het leek Cursor daarom wel aardig om haar eigen natuurramp naar de andere kant van de oceaan te sturen in de persoon van studentmedewerker John Buitjes. Buitjes verblijft voor ongeveer een jaar aan de Rutgers Universiteit in de staat New Jersey en gaat regelmatig verslag uitbrengen van zijn belevenissen aldaar.

waarover de overbekende yellow cabs en vele limousines raasden. Nog nooit in mijn leven zoveel van die extreem verlengde limo's gezien. Je moet bewondering hebben voor de chauffeurs die zich in dit chaotische verkeer met zo'n wagen staande kunnen houden. Opeens was daar Times Square. Al heb je het honderd keer op tv gezien, de *live experience* is vele malen indrukwekkender. Torenhoge reclamezuilen, bewegende beelden en felle neonlichten. Mooi van lelijkheid. Direct aan Times Square grenzen het Hotel District (Sheraton en Hilton) en het Theater District, waar wereldberoemde musicals als *Cats*, *The Phantom of the Opera*, *Miss Saigon* en vele andere nog dagelijks te zien zijn. Scheepsladingen mensen zwalkten over het beroemde plein, op zoek naar... eten, souvenirs, bioscopen of peepshows, het is allemaal mogelijk. New York is één van de weinige plaatsen in de VS waar zoiets openlijk kan. Echter, de tippelende hoertjes op *Broadway* zul je niet meer zien. Die zijn opgeruimd, ofwel verplaatst. Officieel weet niemand waarheen, want prostitutie is hartstikke verboden in de VS. Als je op straat iemand aanspreekt en vraagt hoeveel een wip kost én je hebt de pech dat het een *undercover cop* is, dan draai je de bak in. Belachelijk, is het niet?!

Schuimbekken

Is het bier al aangesloten? 'Tuurlijk', zei de Snor, 'en ik heb buiten ook al een terrasje gebouwd, dus we zitten straks eerste rang.' De Slak begon te glunderen. 'Moet je eens kijken Snor wat ik heb gemaakt.' Hij rolde een groot laken uit dat duidelijk de afgelo-

pen drie maanden op zijn bed had gelegen. Met verf had de Slak erop gekalkt: 'Onze Kees Wint De Rees!' 'Ik kon zo gauw geen betere slogan verzinnen vanochtend', verontschuldigde de Slak zich. De deur van de Schuimkraag zwaaide open en Bart kwam binnenlopen. Hij had zich voor de gelegenheid in een driedelig pak gestoken. 'Snor, heb jij nog een stuk doek over misschien?' 'Laat eens zien wat je hebt dan', vroeg de Slak. Bart klikte zijn Samsonite open en haalde er een oud stuk gordijn uit. Daar had hij opgeschilderd: 'Kees van Café De Schuimkraag is onze eerste keus, hij rent die tweënvierdertig kilometer met twee vingers in...' 'Mijn gordijn was op en ik kon in het hele huis geen lapje stof meer vinden', verduidelijkte Bart. 'Boeit niks', vond de Slak, 'is toch duidelijk zat zo! Maar waar

blijft Sander nou? Ze kunnen elk moment langs komen.' 'Oh Sander', zei de Snor, 'dat was ik bijna vergeten. Die is er al. Volgens mij heeft hij niet al te veel slaap gehad. Hij ligt achter.' Bart en de Slak vonden hun vriend languit op het verwarmde biljart. Zijn jas had hij als kussen gebruikt en als deken had hij een Friese vlag over zich heen getrokken. 'Wat heb jij nou?', vroeg de Slak, nadat hij Sander met veel moeite wakker had geschud. 'Ja gaaf hè, zo'n vlag met hartjes', zei Sander, 'heb ik op Kees z'n kamer gevonden. En ik heb ook nog een sjaltje.' Sander graaide in zijn jaszak en viste er een oranje das uit, waar 'Hup Holland Hup' op stond. Holland was doorgestreept en Sander had er met een dikke stift Kees doorheen geschreven. Als klap op de vuurpijl zette hij ook nog een oranje petje met Gullit-krullen op. Sander's lange haar kwam er gewoon onder uit.

Het was werkelijk geen gezicht. Het vreemde gezelschap installeerde zich voor hun stamkroeg. Het Stratumseind stond op dit vroege uur al helemaal vol. Iedereen wilde de Eindhovense marathon langs zien komen. Toen de eerste renners voorbij kwamen en de tapper al aan hun derde bokbiertje. Kees was nog in geen velden of wegen te bekennen. 'Okee, bij de eerste vijf zal hij wel niet zitten', zei Bart. 'Maar nu kan hij er ieder moment aankomen', zei de Slak. 'Ik voel me niet zo lekker', zei Sander. Toen het vierde bokbiertje op was, was Kees nog steeds niet voorbijgerend. 'Hij spaart natuurlijk zijn krachten', zei Bart. 'Hij pakt ze op de laatste kilometers', zei de Slak. 'Ik word een beetje misselijk', zei Sander. Een geel T-shirt kwam de hoek om hollen. Boven het borstnummer stond in bruine letters THETA. Eronder stond Café De Schuim-

kraag gedrukt. Het drietal sprong op van hun stoelen. 'Dat is hem', riep Bart. 'Zet hem op Kees', schreeuwde de Slak. Sander kon niks meer roepen. Hij had niet zo snel op moeten staan. De vier bokbier kwamen in de verkeerde richting zijn keelgat door. Kees stak twee armen in de lucht en zette even een sprintje in voor zijn vrienden. De voorovergebogen Sander zag hij zo snel niet staan. Gelukkig was er EHBO aanwezig bij de marathon. Terwijl de man in het witte uniform aan Kees zijn gebroken neus voelde, vroeg hij hem ongelovig: 'Vertel het nou nog eens. Waar was je nou over uitgelopen?'

Prati

Schuimbekken is een wekelijks terugkerend feuilleton over een groep studenten, die als vaste uitvalsbasis voor hun activiteiten het café De Schuimkraag hebben.

Cursiefjes

Cursiefjes moeten donderdag voor 15.00 uur bij Cursor (HG 1.19) worden aangeleverd met directe betaling. Een advertentie van maximaal 25 woorden kost fl. 5,-, waarbij één woord vet gedrukt wordt. Advertenties met een commerciële waarde boven fl. 15.000,- worden geweigerd.

Aangeboden

De koude winterdagen zijn al weer in aantocht... maar gelukkig heeft het Reduktieburo nu **smaakcondooms!** 6 Stuks; 2 aardbei, 2 mint & 2 banaan voor het luttele bedrag van fl. 7,50!

Honda Accord 1.8 XR, 125.000 km, goed onderhouden, duurzame uitvoering, ABS, cruisecontrol, elektrische ramen & dak, velours; fl. 3200,-. Tel. 065-3487521 of 0499-395287.

Volvo 340 sedan, 1.7 ltr, bj '87, trekhaak + LPG, APK gekeurd, fl. 2450,-. Tel. 2622478.

Tekentafel (machine met tegengewicht) fl. 150,-. Tel. 2112467.

Kom het gratis **Intermediair Jaarboek** ophalen bij het Loopbaan Advies Centrum (alleen voor afgestudeerden! HG 0.04).

Al wintersportplannen? Boek dan nu bij **GoGo Tours!** Prijzen va. fl. 199,-. Bel voor meer info: 2517728 (Rick Scholten).

Ruimte voor **afstudeerfeest** van 40 tot 100 personen beschikbaar. Bar, tap en muziekinstallatie aanwezig. Tel. 2450469.

Gevraagd

Op zoek naar een dosis bestuurservaring? Het Reduktieburo heeft nog wat functies open die voor een **bestuursbeurs** in aanmerking komen. Informeer hiernaar achter de balie, of bel 2440366.

Heb jij je P, ben je naarstig op zoek naar iets nieuws en ben je niet bang om minimaal een jaar ergens je schouders onder te zetten? Solliciteer dan nu bij het **Reduktieburo**. Wij zijn o.a. op zoek naar een voorzitter, een tekenwaren-, foto-, en hifi-brancher en balliërs.

Telemarketeers, minimaal 5 avonden en/of zaterdag per maand werken, tegen een netto uurloon van fl. 12,50 plus extra bonussen en toeslagen. Bel 024-3223186 of 073-5493055 (Anita).

Ervaren **Java-programmeur**. Euro-Partners nieuw media, tel. 073-6145826.

Makro zelfbedieningsgroothandel cv zoekt studenten voor 2 ochtenden of 2 avonden per week. Eigen vervoer noodzakelijk. Bel voor **sollicitatieformulier** Makro Best, tel. 0499-366803.

Kamers

Student uit **Enschede** zoekt wegens stage bij Philips een kamer, dec. t/m mrt. Tel. 053-4317781.

Student (23 jr) zoekt **ivm stage** met spoed een **ruime kamer** in Eindhoven. Tel. 074-2438892 (Ramón).

Anders

Heb jij als academicus interesse in een eneroverende baan bij de **Koninklijke Luchtmacht**, kom dan langs op het marketeercongres over marktgerichte produktontwikkeling. Info/aanmelden: tst. 2831.

Heb jij ook vragen over het werk van een manager? Op de informatiebijeenkomst van het **LAC** op 25 november krijg je antwoorden op je vragen. Schrijf je nu in (HG 0.04)!

2Y-helppdesk: problemen met wiskunde? Kom langs of maak een afspraak (HG 8.52). Mijn naam is René. Tst. 4278, e-mail reneh@win.tue.nl (geheel kosteloos)

Een paar uurtjes over per week? Doe een technisch of bedrijfskundig project bij **SPG Projectmanagement!** Bel 2448252 of kom naar Alpha-centrum, kamer 48.

Even weg van de Digitale Snelweg? Kom naar de inloopdagen van het **HSR** in HG 1.10 op maandag en donderdag (tst. 4694).

Oké nu eko, koop eko bij jouw supermarkt. Laat zien dat jongeren gaan voor lekkere onbespoten producten. Info: NJMO, 030-2316833, mail ump.e@stack.urf.tue.nl.

Koop nu eko: puur natuur, lekker en gezond. Nu verkrijgbaar bij de grootste supermarkt van Nederland. Meer info: 030-2316833, mail ump.e@stack.urf.tue.nl.

Beëdigd vertaalster Engels corrigeert uw **Engelstalige** publicatie, proefschrift,

rapport en (afstudeer)verslag tegen een gunstig tarief. Tst. 2970 of 0492-661036.

Leen een CD! CD-uitleen **'de Discotheek'** in de centrale hal (HG) biedt een keuze uit 3000 titels voor slechts fl. 1,- tot fl. 1,50. Nieuwe titels zijn: Lemonheads - Car button cloth; Sex Pistols - Filthy lucre live; Metallica - Hero of the day; Pet Shop Boys - Bilingual; Diversen (easy tune) - Ultra Lounge; Rene Froger - Illegal Romeo Part 1; Laura Pausini - Le chese che vivi; Nas - It was written; Sheryl Crow - Sheryl Crow; Kinky - The fetish fantasy.

De Marketeer (BDK) houdt 22 oktober in het auditorium een marketingcongres over marktgerichte produktontwikkeling. Met sprekers van Philips, Unilever, Coopers & Lybrand. Kosten slechts fl. 35,-. Tst. 2831.

De Eindhovense Kunstijsbaan is weer geopend! **Studentenschaatsvereniging Isis** biedt de mogelijkheid te schaatsen op elk niveau. Aarzel niet en neem contact op. Bel 2119676 (Lex).

De **Eindhovense Kunstijsbaan** is weer geopend! Studentenschaatsvereniging Isis biedt de mogelijkheid te schaatsen op elk niveau. Aarzel niet en neem contact op. Bel 2119676 (Lex).

Skien en snowboarden met **Sportura** oa. fl. 299,-, incl. busreis, app., skipas en eten. Bel 2571748 (Martijn of Harriet).

VVD & JOVD nodigen je uit voor discussie met prof. Boshuizen (directeur TNO Industrie) over samenwerking tussen bedrijfsleven en universiteiten: maandag 28 oktober, 20.00 uur, Trafalgar Pub.

Moeten **universiteiten** meer samenwerken met het bedrijfsleven? Kom maandag 28 oktober om 20.00 uur naar de Trafalgar Pub (Dommelstraat 21) en geef je mening.

Geld bijverdienen? Wij zijn op zoek naar part-time kandidaten voor telemarketing-activiteiten. Heb jij een goede overtuigende telefoonstem? Bel Euro-Partners Informatie: 073-6145826 (Pascal Prins).

Voor studenten: **autoriglessen** fl. 42,50 p.u. tot 1e examen. 100% geslaagden in 1995. Verkeersschool Excelsior, tel. 2461157.

Personeel voor boekenbeurs gevraagd. Belangrijk is de opbouw woensdag 30 oktober van 8.30 uur tot 's-avonds laat in het Beursgebouw en de afbouw op zaterdag 2 november van 16.30 tot 20.30 uur. Wellicht is er tijdens de beurs ook werk voor je. Bel snel De Centrale Boekhandel: 030-6047400.

Cursor aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade van welke aard dan ook ontstaan door niet tijdig, onjuist of het niet plaatsnemen van de advertenties.

Doelmatig communiceren

Een efficiënte communicatie is essentieel om succesvol te kunnen zijn in het bedrijfsleven. Het KIVI biedt de mogelijkheid om je communicatietechniek aan te scherpen tijdens een middagtraining 'Doelmatig communiceren'. Vergadertechnieken, discussietechnieken en onderhandelings technieken ko-

men aan bod. De cursus wordt gegeven door F. van Dalen, account manager bij Procter & Gamble en cursusleider van de VVD. Zaterdag 9 november van 11.00 tot 17.00 uur in zalencentrum de Ambassadeur, Lodewijk Napoleonplein 21, te Eindhoven. Kosten: fl. 45,- voor KIVI- en Niria-leden en het aantal inschrijvingen is beperkt. Informatie: Eric Tielemans, tel. 2520838.

Mensa

MAANDAG 21 OKTOBER

Tomaten-groentesoep
Bamigoreng, omelet, kroepoek, saté met satésaus, atjar, plakje ham of
Kotelet, bloemkool à la crème
Gekookte aardappels, mosterdsaus
Appelmoes
Fruit of vla met slag

DINSDAG 22 OKTOBER

Gebonden kerriesoep met kokos
Gebakken vis of kipschnitzel
Apart remouladesaus of braadsaus
Frites of gekookte aardappels
Worteltjes met doperwten of gebroken bonen
Rauwkostsalade
Fruit of vla met slag

VEGETARISCH

Gebonden kerriesoep met kokos
Vegetarische burger
Apart remouladesaus of braadsaus
Frites of gekookte aardappels
Worteltjes met doperwten of gebroken bonen
Rauwkostsalade
Fruit of vla met slag

WOENSDAG 23 OKTOBER

Heldere juliënesoep
Stamppot zuurkool, gebakken spek
Speksaus of
Spaghetti, vlees-tomaten-paprikasaus
Gemalen kaas
Rauwkostsalade
Fruit of vla met slag

VEGETARISCH

Heldere juliënesoep
Spaghetti (volkoren)
Kaas-groenteburger, tomatensaus
Doperwten/worteltjes
Rauwkostsalade
Fruit of vla met slag

DONDERDAG 24 OKTOBER

Gebonden uiensoep
Hachée of blinde vink
Apart braadsaus
Rode kool met appeltjes of tuinboontjes
Gekookte aardappels of aardappelpuree met tomaat en gebakken uien
Rauwkostsalade
Fruit of vla

VEGETARISCH

Gebonden uiensoep
Hachee van temphe
Rode kool met appeltjes of tuinboontjes
Gekookte aardappels of aardappelpuree met tomaat en gebakken uien
Rauwkostsalade
Fruit of vla

VRIJDAG 25 OKTOBER

Erwtensoep (zoveel u wilt)
Besmeerd bruin vloerbrood (2 stuks)
Een stuk verse worst
Een stuk rookworst
Mosterd
Vla met slagroom

Bekijk maar

GTST bij Thêta

Het lijkt wel een soap als je het zo voor het eerst hoort. Een soap waar je vooral niet middenin moet vallen, omdat je er dan niets van begrijpt. Roeivereniging Thêta

heeft namelijk onderlinge relaties lopen die qua complexiteit niet voor een serie als 'The Bold and the Beautiful' onderdoen. Het is eigenlijk een doorlopende serie afleveringen, die bol staan van over en weer gestolen roei-

attributen. Voor het gemak beginnen we bij de eerste januari van dit jaar. Het Tachos-huis jatte rond de jaarwisseling namelijk een dispuutsschild van STROPDAS. STROPDAS is het enige erkende Thêta-dispuut. Dit schild verdween volgens welingelichte bronnen uit het Casanova-huis, het huis waar de STROPDASSers wonen. De bewoners van dit huis lieten het er niet bij zitten en namen wraak, ze ontvreemden de huisroepaal van Tachos. Bij een ruil om de gestolen voorwerpen terug te geven annex te krijgen, dachten beide huizen sluw te zijn door nepattributen uit te wisselen. Het Tachos-huis had al snel door dat het om een neppaal ging, en haalde de echte paal terug. De vervalsing van het schild werd door Casanova niet opgemerkt en een half jaar later bood het Tachos-huis het echte schild aan Casanova aan.

Zo ziet dus een standaard episode in de Thêta-soap er uit. Maar na de vakantie werd het echt ingewikkeld. Een korte samenvatting: Tachos stal een paal van het Liqorice-huis, die vervolgens dachten dat Casanova de dader was. Liqorice nam wraak op Casanova en nam een paal mee, waarop Casanova bij het dispuut-in-oprichting Van Speyk binnendrong om de paal te zoeken. Toen ze erachter kwamen dat die daar niet was, namen ze de voordeur maar mee en dumpten die verderop in een plantsoen. Toen de Van Speyk-roeiërs na enige tijd zoeken hun deur niet terug hadden gevonden, wees Casanova aan waar de deur lag. Tot zover deze episode, over je scherm rolt de aftiteling: 'Volgende week in deze serie: Van Speyk neemt wraak'. Voor wie deze soap nog een beetje kan volgen: een week later schroefde Van

Speyk de voordeur van het Casanova-huis dicht. Met one-way-schroeven wel te verstaan. Daar waren ze bij Casanova niet zo blij mee, toen bleek dat de deur echt niet meer open kon. In een kwade bui ging er een ruit aan diggelen bij Van Speyk. Toen was het verhaal natuurlijk niet leuk meer. De grap was nogal uit de hand gelopen. Een bewoner van het Casanova-huis verzekert ons dat vorige week alles weer is bijgelegd tussen de twee rivaliserende huizen. Er worden vanaf nu dus geen deuren meer meegenomen of dichtgeschroefd. Goede tijden breken weer aan.

Destroy!

Bij biologie is één van de meest gebruikte methodes voor wetenschappelijk onderzoek het ontleden. Flora en fauna prutst men uit elkaar om te bekijken hoe het nou eigenlijk in elkaar zit. Maar waarom zou deze manier niet werken voor elektro-studenten? Wat is een betere manier om te leren hoe bijvoorbeeld een televisie in elkaar zit dan deze televisie uit elkaar te halen?

Zo moeten ze ook bij Thor hebben gedacht en dus werd er afgelopen maandag weer de jaarlijkse deconstructiewedstrijd op poten gezet. De wetenschappelijke voorzichtigheid die biologen bij het ontleden hanteren, was hier echter ver te zoeken. Bij deze tegenhanger van de constructiewedstrijd is alles op snelheid gericht. Eerst moet een aantal eerstejaars met een televisie een parkoers afleggen. Daarna is het de bedoeling dat ze alle nog resterende energie gebruiken om het apparaat in zo klein mogelijke stukjes te hakken. Jeroen Hilgers, organisator van dit anarchistische samenzijn, legt uit: 'Doel van het

spel is om in zes minuten zo veel mogelijk door een gaatje van zeven bij zeven centimeter te propen. Hierbij mogen gereedschappen gebruikt worden die de studenten zelf hebben meegenomen.' Dat het hier niet om schroevendraaiers en soldeerbouten gaat mag duidelijk zijn. Het arsenaal liep uiteen van breekijzers tot mokers. 'Deze wedstrijd is niet alleen goed voor het begrip hoe een teevee in elkaar zit, maar ook om de frustraties die vorige week tijdens de tentamens zijn opgebouwd af te reageren', deelt Hilgers mee. Aan de inspanningen van de elektro's te merken hebben ze een zwaar weekje achter de rug.

Zuipen heeft zin

Ritzen maakt het voor studenten steeds moeilijker om een brede invulling aan hun studententijd te geven. Er zal gestudeerd moeten worden als nooit tevoren, anders bestaat er een grote kans dat de hedendaagse student morgen met een schuld van vele duizenden guldens wordt opgezadeld. Het wordt zo langzamerhand een cliché, al zal het daar niet leuker van worden. Een cliché overigens waar het *Eindhovens Dagblad* vorige week dinsdag nog even op inhaakte door bij drie studentenverenigingen naar de zin van het studentenleven te vragen. Niet alleen het Tilburgse Olof en het Bossche Quos Ego, maar ook ons Eindhovense Demos werd op deze vraag getraceerd. De Tilburgers hadden meteen een lang verhaal klaar. Er werd gesproken over 'breed bezig zijn' en 'serieuzere zaken', over 'kennis maken met het bedrijfsleven' en een 'tucht-raad', maar ook de 'almanak' en het 'verenigingsblad' kwamen aan de orde. En natuurlijk, wat zou een vereniging zijn zonder 'commissies' waar je 'sociale vaardigheden' op kunt doen en kunt leren 'combineren' en 'improviseren'. Ook de Bossche studenten hadden nog wel een verhaaltje klaar, al spitste dit zich toch voornamelijk toe op de veranderingen onder

invloed van Ritzen. Aan het eind van het artikel was er nog één alinea van welgeteld vijf regels over voor het commentaar van Demos. Zouden zij het dan echt zo bondig samen kunnen vatten? Nee, schijnbaar niet, het enige dat zij te melden hadden was dat ze nog steeds over deze vraag nadenkten. Omdat het toch vrij cruciaal is voor een studentenvereniging om de zin van het studentenleven in te zien, belden wij nog maar eens even om te vragen of ze er intussen al uit waren. De eerste reactie die we echter kregen was 'ik moet er even over nadenken'. Nog steeds? We werden echter meteen doorverbonden met Patrick Kennis, vice-president van Demos, en hij had wel een antwoord klaar. 'Ja natuurlijk, het is zeker belangrijk om je op andere gebieden te ontwikkelen.' Op de vraag waarom ze dat vorige week nog niet wisten, antwoordde hij: 'Toen was er een borrel met gratis drank, je weet wel hoe dat gaat.' Ja, ja, je op andere gebieden ontwikkelen, ongeveer rondom het gebied waar je lever zit misschien?

door
Jannigje
Garritzen
&
Willem van
Rossum

Tentamen-therapie voor elektro's. Foto: Hans van der Burgt/RF

oct off

